БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 41 (11016) 1966 оной февралиин 18, пятница Сэн 2 мүнгэн

ШЭНЭ ГУРИМАЙ АША

Манай Түнхэнэй аймагта жэл бүхэндэ эрхим амжалта туйладаг ажахынууд яhала олон боложо байнхай. Тэдэнэй нэгэн Саянай совхоз болоно. Тус совхозой ажахынуудта шэнэ жэлhээ ажахын тоосоон нэбтэрүүлэгдэhэн юм. hаяхан энэ совхозой центральна фермэдэ аймагай ажахынуудай фермэ, отарын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд сугларжа, hаалишад, малшадай хүдэлмэритэйнь танилсаhан, ажахын тоосоо нэбтэрүүлжэ эхилhэн эдэнэрэй түрүүшын hарын дүн хаража, согсолжо үзэhэн байна. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлэй январь hарада эдэнэр үнеэн бүриhөө 1309 литр hү haaһан haa, энэ жэлэй январь hарада тэрэнээ 35 литрээр нэмээжэ шадаhан байна. Тиихэдэ фермын түрүү hаалишад Тонтоева, Будашкаева, Молохоева, Назмеева гэгшэд үнеэн бүриhөө 149—175 килограмм хүрэтэр hү hаажа шадаа. Уялгань январь hарада үнеэн бүриhөө 102 килограмм hү hааха байгаа. Ингээд ерэхэлээрээ, нэгэ центнер hүнэй үнэ сэн 19 түхэриг 81 мүнгэтэ болохо байгаа. Мүнөө абтаад байhан продукциинь тооложо үзэхэдэ, нэгэ центнер hүн 30 мүнгөөр хямда болоhон байна. Энэ фермын hаалишадай туйлаhан түрүүшын амжалта хадаа ажахын тоосоо ажал хүдэлмэридөө зүбөөр нэбтэрүүлжэ эхилhэнэй үрэ дүн болоно бшуу.

Л. БОРХОНОВ.

АРЬБАЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ ҮРГЭДХЭХЭ

Ямаршье эд бараа гаргадаг предприятида продукциин эрхим шанарай түлөө тэмсэл— арьбалалта туйлаха гол аргануудай нэгэн мүн. Муу шанартайгаар оёгдоhон гутал, хубсаhан, голодоhотойгоор бүтээгдэhэн эд хэрэгсэл магазинуудай тагуудай дарамта болоно. Ажалшадай тиимэ муу эдүүдые худалдан абадаггүй дээрэhээ тэдэ предприятинуудай үйлэдбэрилhэн продукци мүнгэн боложо гүрэндэ тэхэринэгүй. Тиигэжэ гансахан шанарай муу дээрэhээ гүрэндэ тон ехэ гарза хохидол ушарууулагдана.

Металл болон материал арьбалха гээшэ бүгэдэ арадай бэелүүлхэ шухала хэрэг болонхой. Предприяти бүхэндэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин шадабаритай hайнаар табигдаhанhаа энэ хэрэгэй дүүргэлтэ ехээр дулдыдаха байна. Тиимэ дээрэhээ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд КПСС-эй XXIII съездын урда тээхи мүрысөө толгойлон хүтэлбэрилхэ зуураа, үйлэдбэридэ хэрэгтэй эд зөөри арьбалха асуудалда онсо анхарал хандуулха болоно.

Арадай ажахые хүгжөөлгэдэ ...ша туhатай hайшаалтай үүсхэл манай орондо үргэнөөр дэмжэгдэжэ, ажалша арад түмэнэй эршэ ...рит бадаруулна, хүсэ шадалые ...сүүлнэ. hүүлэй үеын тиимэ hайн hайхан хэрэгүүдэй нэгэн ...хай хэлэхэ болоо hаа, металл болон материал арьбалха талаар Москва, Ленинградай түрүү предприятинуудай эдэбхи үүсхэл болоо.

Оронойнмай ниислэлэй, алдар суута Ленинградай хүдэлмэришэдэй уряае манай республикын ...шад халуунаар дэмжэжэ байнхай. Хамагай түрүүн республикымнай промышленностиин түрүү предприятинуудай коллективүүд коммунис партиингаа XXIII съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөнэй долгин соогуур металл болон материал арьбалхын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлжэ ороо. Металл болон материал арьбалжа, ...гээрээ даалгабариhаа гадуур продукци гаргаха талаар социалис уялга абаhан Улаан-Үдын сэмбын фабрикын, «Электромашина» заводой коллективүүдэй үүсхэлые партиин Буряадай обкомой бюро hайшааhан байна. Материальна эд хэрэгсэл ба мүнгэ зоори арьбалhын түлөө социалис мүрысөөндэ хүдэлмэришэдые эдэбхитэйгээр татаадуулха гэжэ предприятинуудай, барилгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд уялгалагдаhан юм.

Арьбалагдаhан металл, барилгын материал болон бусад түүхэй эдүүдээр хэдэн мянгаад, миллион түхэригэй автокран, запасной часть, ажаhуудалай элдэб хэрэгсэл, сэмбэ, эдеэ хоолой зүйлэй үйлэдбэрилэгдэхэ, байрын гэрнүүд бодхоогдохо байhаниинь мэдээжэ. Арадай ажахын хүгжэлтэдэ, арад зоной байдал hүүдалые hайжаруулгада зорюулагдаhан арьбалалта, алмалтын түлөө тэмсэлэй айхабтар ехэ удха шанартай байhыень ойлгоhон хүдэлмэришэн, коллектив бүхэн эгэ боломжоёо дүүрэн хэрэглэхые оролдоно.

«Заводоймнай коллектив 1966 ондо 46,4 мянган түхэригэй 212 тонно металл, мүн бусад материал арьбалжа, тэрээгээрээ 80 мянган түхэригhөө доошо бэшэ продукци жэлэйнгээ түсэбhөө гаргаж үйлэдбэрилхэ...» гэжэ «Электромашина» заводой хүдэлмэришэдэй баталан абаhан социалис уялга соо хэлэгдэнэ. Мүнөө КПСС-эй XXIII съездын нээгдэтэр оройдоо hарahaa дээшэхэн сагай үлөөд байхада, тус заводой хүдэлмэришэдэй хэлэhэн үгэдөө хүрэхын түлөө хэр зэргээр оролдожо байhыень хараад үзэе.

Заводой электромеханическа цехтэ слесарь Филипп Овчинников, мастер Федор Брянский гэгшэдэй дурадхалаар нимгэн түмэр эсхэлтые нягта нарин болгожо, ротором хоёр листын орондо гурбые абадаг болобо. Тиигэжэ гансахан энэ аргаар жэл соо 76,7 мянган түхэригэй нимгэн түмэр арьбалагдаха жэшээтэй.

Имэрхүү амжалтанууд Улаан-Үдын сэмбын фабрикада, Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй түрүү цехүүдтэ, «Теплоприбор» заводто туйлагдажа байна. Гэхэтэй хамта, республикымнай промышленностиин олохон предприятинуудта металл, барилгын материал, электрын элшэ хүсэн, бусад түүхэй эд арьбалхын түлөө тэмсэл үшөөл hула байhаар. Энэ талаар хүдэлмэришэдэй дунда ойлгуулалмжын хүдэлмэри багаар ябуулагдана. Социалис уялганууд хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин суглаанууд дээрэ баталан абтаhаниие hаа, тэдэнэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байhаниинь ёhотойгоор хинан шалгагданагүй, социалис уялга бэелүүлхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри хүсэд хэгдэнэгүй. Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводто арьбалалта, алмалтын түлөө тэмсэлэй hулаар табигдаhан дээрэhээ токарна станогууд дээрэ бэлэдхэгдэдэг шурэб, болтынуудай аяар таби гаран процентнь түмэрэй зомгоол болжо үрэгдэнэ. Жэл соо эндэ хоёр мянга гаран килограмм тиимэ деталь бэлэдхэгдэнэ, тэд тэрээнhээ аяар 25 тонно булад зорогдожо хаягдана.

Буряадай барилгын управлениин зарим СМУ-нуудта хирпиисэ, цемент, сонхын шэл, шэрэ, олифа гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүдые гам хайрагүйгөөр гаргашалха, үрихэ, дутааха ушар али олон үзэгдэнэ.

Арадай ажахыда гарза гай ушаруулха имэрхүү дутагдалнуудые тэсэжэ байхын аргагүй. Гүрэнэй эд зөөридэ эзэн бусаар хандадаг, хулгайлха, убэршэлхээ забдадаг зарим нэгэ этэгээгүүд олоной хүсоор элирүүлэгдэжэ, хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха.

ЗАГАҺАШАД ОЛЗОТОЙ

Партиин XXIII съезд болотор кварталай түсэбhөө гадуур 1000 центнер загаhа барихабди гэhэн уялга заводой хүдэлмэришэд абаhан юм. Мүнөө эдэнэр тэрэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула, шэмэрүүн хүйтэн үдэрнүүдтэ гэртээ hуунгүйгөөр, агнуурияал хэжэ ябана. Үнгэрөөд байhан hара хахадай саг соо эдэнэр хамтадань 1800 центнер загаhа бараад байна. Кварталайнь түсэбэй дүүрэтэр үшөө зуу гаран центнер загаhа бариха хараатай. Загаhа баригшадай дундаhаа Степан Уваров, Николай Орлов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд эрхим амжалта туйлана. Дурсагдагша эдэ бригадын гэшүүд үдэр бүри 20—30 центнер загаhа баринхай, бусажа ерэдэг юм. Үдэрэйнь даабари 3—3,5 центнер юм. Нүхэр Уваровай бригадынхид зарим үдэрнүүдтэ 100—120 центнер хүрэтэр загаhа бариhан байдаг. Түрүү бригадануудай амжалта хаража үзэхэдэ, эдэнэр хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, түрэл партиингаа съездэ өөhэдынгөө ажалай бэлэг барихань лабтай.

А. ТКАЧ.

УРАН ГАРТЫН ХУБИТА

Иван Еграфович Золотухин уралан нарижуулагша гэжэ дэмы суурханагүй. Үйлэдбэриин «Буржелезобетон» нэгэдэлэй 4-дэхи филиалай слесарь станогуудые нарижуулан hайжаруулха хэдэн дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ.

Энэ нүхэр филиалай модо хюроодэлгын цехтэ дүрбэн жэл соо ажаллажа байнхай. Энэ туршада нилээд олон дурадхал оруулжа, үйлэдбэриие нарижуулан hайжаруулха түхеэрэлгэ бүтээсэ ехэтэйтэйгээр ашаглаха арга олгобо.

Тэрэнэй hаяхан оруулhан нэгэн дурадхал ехэ аша туhатай байба. Модо хюроодэдэг рамын подшипник ходо халажа, тэрэниие байлгажа хүргэхэ хэрэгтэй болодог hэн. Ингэжэ хүдэлхэдэ ажалайнь бүтээсэ бага, түхеэрэлгэ горитой сагта миин байлгагдадаг байгаа. Слесарь И. Е. Золотухин энэ дутагдал усадхаха тушаа hайн бодожо үзөө. Подшипник hэлгэхын тула рамань шэнэдхэн хубилгагдаа. Ингэжэ энэ түхеэрэлгэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха арга олдоhон юм. Слесарь Золотухинай оруулhан табан дурадхал hүүлэй жэлнүүдтэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тэдэнэй аша үрэнь бага бэшэ. Цехтэ хоёр мянган түхэригэй арьбалалта үгэhэн байна.

Үйлэдбэри нарижуулан hайжаруулха, техническэ дэбжэлтэ туйлаха гэжэ энэ нүхэр ехэ оролдолго гаргадаг. Тиимэhээ эдэбхитэй уралан нарижуулагша, техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэ гэhэн суутай болонхой. Нүхэр И. Е. Золотухинай нэрэ заводой Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэнхэй.

Иван Еграфович Золотухин партиин съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсажа, цехэйнгээ хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, станогуудаа ашагтай hайнаар хэрэглэхэ арга бэдэржэ байhаар.

М. БОЛОНЕВ.

ТҮРҮҮШҮҮЛ—ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДЭБТЭРТЭ

Үдэр, хоногой үнгэрхэ бүри КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлэй мүрысөөн улам эршэдэнэ. Үнгэрhэн жэлэй декабрь hарада болоhон республикын уралан нарижуулагшадай зүблөөн дээрэ партиин ээлжээтэ съездые ажалай бэлэгээр угтаха гэhэн уялга баталан абтаhан юм

Тэрэ гэhээр хоёр hараhаа дээшэ саг үнгэрбэ. Түрүү предприятинуудай уралан нарижуулагшад хэлэhэн үгэдөө хүрэхын түлөө оролдон, үйлэдбэри дээрээ техническэ алхамуудые хэжэ байна. Улаан-Үдын сэмбын фабрикын уралан нарижуулагшад партиин съездын нээгдэхэ үдэр болотор 80 дурадхал үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, арба мянган түхэригэй түүхэй эд, электроэнерги арьбалха гэжэ шиидэhэн юм.

Энэ фабрикын уралан нарижуулагшад Н. Спиридонов, А. Шалобало гэгшэд ноохо hамнадаг, ээрэдэг үйлэдбэридэ шэнэ hанамжа, дурадхал нэбтэрүүлжэ, жэл соо 3100 түхэригэй ноохо арьбалха арга олгоо. Тэрэшэлэн Э. Лякишева, Р. Хамыкшеева гэгшэд ноохо угаалгын ажал ехэтэй хүдэлмэриие нилээд хүнгэдхэhэн байна.

«Электромашина» заводой уралан нарижуулагшад М. Дархаханов ехэ оролдолго гаргажа, табиhан зорилгодоо хүрэбэ. Шудхалаа хэдэг үйлэдбэриин бар хүсэнэй ажалые гүйсэд оньhожоруулаа.

Түрэл партиингаа ээлжээтэ съездын хүндэлэлдэ эрхим амжалта туйлажа байhан эдэ уралан нарижуулагшад ВОИР-ай Буряадай областной Соведэй Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэбэ.

Н. МАЛЬЦЕВ.

Хэжэнгын совхозой hаалишад КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ ороод hайнаар хүдэлнэ. Адуулгашан Дулма Цырендоржиева (баруун гарhаа) hаалишан Цырма Дугарова хоёр энэ ехэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубтые оруулжа байнхай.

Ф. Сорокиной фото.

БҮРИ ЭРШЭТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАНА

Яруунын совхозой МТМ соо ороходо ямар нэгэн томо заводто ороhондол хужам, hаруул. Хэдэн арбаад трактор жэрылдэн табяатай. Хүдөө ажахын машина заhабарилга түлэг дундаа. Бэлэн болоhон трактор, плуг, сеялкэ, нэгэ булангань жэрынэ. Шэнэ жэлhээ хойшо механизаторнууд 11 трактор, 9 плуг, 9 сеялкэ, заhабарилжа бэлэн болгоо. Заhабарилагдаhан машинанууд эрхим hайн сэгнэлтэ абанхай. Эндэ үдэрэйнгөө даабариие дүүргэдэггүй нэгэшье хүн байхагүй. Бултал ажалаа үндэр бүтээсын түлөө эрмэлзэнэ. Заhабарилагшад Н. Просков, Л. Белоусов, Р. Яковлев, В Андриевский гэгшэд үдэр бүриингөө даабариие холо үлүүлэн дүүргэжэ, бултадаа жэшээ харуулан ябана.

КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ МТМ-гэй коллектив дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаад, нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые уридшалан, съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр дүүргэхээр шиидэнхэй.

Р. ДОРЖИЕВ.

ЭГЭЭЛ ЛЭ ЭРХИМҮҮД СТУДЕНТНҮҮД БОЛОХО

СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда hуралсалай министр В. П. ЕЛЮТИНТЭЙ хөөрэлдөөн

СССР-эй дээдэ hургуулинуудта абаха дүрим батала. Энээнтэй дашарамдуулан хэдэ хэдэн асуудалда харюусажа үгэхыень СССР-эй Дээдэ, тусхай hуралсалай министр В. П. Елютиниие ТАСС-корреспондент И. Козловский гуйhан байна.

...нкурсын ёhоор шэлэн абаха талаар 1965 ондо ...оргдоhон гурим яhала таарамжатай байгаа гэжэ ...hургуулинуудта hурагшадые абалгын нёдондо...дүй дуршэл харуулаа гээд В. П. Елютин хэлээ. Энэ ...hуралсалай газарнуудта эгээн бэлэдхэл hайнтай ...шуулые абаха ябадал хангана. Эгээл иимэhээ ...дадуудые шэлэн абаха урдын гурим шэнэ гури... дотор гол түлэб үлөөгдэhэн байна.

Асуудал: Промышленность болон хүдөө ажахыдахи ...мэриин дүршэлтэй залуушуул дээдэ hургуулида ...доо хүнгэлэлтэтэй байха гү?

Харюу: Хоёр жэлhээ дээшэ саг соо хүдэлмэрилhэн ...ид hургуулида абтаха булюу эрхэтэй байха. Ажал ...мэри хэжэ байhанаа ерэгшэдэй, Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодhоо табигдагшадай дундахи ...урс hургуули дүүргэгшэдэй конкурсhоо амяраа ...эгдэхэ. Мүн ажалhаа таhаржа hурахаар предприяти болон организацинуудай зүгhөө дээдэ hургуу... эльгээгдэгшэд хүдэлмэри хэжэ байhанаа ерэгшэдэй конкурсдо хабаадаад, түрүүшын ээлжээндэ абтана байна.

Хүдөө ажахын болон биологическа мэргэжэлээр үдэ... hуралсалда хүдөө нютагта хододоо ажаhуудаг, дээдэ hургуулида шэлэн абаhан гү, али тэрээндэ дүтэрхы ...эжэлээр хүдэлмэриин стажтай хүнүүд түрүүшын ...ээндэ абтаха.

Асуудал: Ажалhаа hамшангүйгөөр hурахые хүсэгшэдэй ...ажа абтаха байнаб?

Харюу: hургуулинуудай медалистнууд, техникумүүд ...жа байhан залуушуул түрүүшын ээлжээндэ ... Энэ ушар техническэ болон хүдөө ажахын мэр... талаар илангаяа хараада абтаха юм. Өөрын ...эрээдүйн мэргэжэлтэй бодото хэрэг дээрэ hайн ...саhан хүнүүдтэ заочно болон үдэшын hургуулиин гол түлэб зорюулагдана гэжэ мартажа болохогүй. ... болохолоороо, ажалhаа hамшангүйгөөр hураха ...ямар нэгэн hалбариин талаар ажаллажа байгаа мэргэжэлээ горитойгоор дээшэлүүлхэ арга бо... гэжэ хараха хэрэгтэй.

Асуудал: Дунда hургуулиие алтан болон мүнгэн ...медальнуудтайгаар, тэрэшэлэн тусхай дунда hургуулиие эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэгшэдтэ дээдэ hургуулида ороходонь хүнгэлэлтэнүүд үгтэдэг зандаа байна гү?

Харюу: hургуулинуудай медалистнууд, техникумүүд эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэгшэд конкурсын гурим шэлэн абалгын болоходо булюу эрхэтэй байха. ...нэгэ гол предмедээр «таба» гэhэн сэг... haa, бүхы экзаменуудаар «таба» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр үлэгшэдтэй хамта конкурсдо хабаадаха. Хэрбээ «дурбэ» гү, али «гурба» гэhэн сэгнэлтэ абаа haa, бүхы предмедүүдээр, бусадта адляар экзаменуудые бариха болоно.

Асуудал: Сэрэгэй албанда ошохо болоhонhоо уламжалан, hуралсалаа таhалдуулагшад дээдэ hургуулида ямар гуримаар абтахаб?

Харюу: Жэнхэни албанда татагдахадаа hуража байhан hургуулиингаа зохихо курсда тэдэнэр абтаха байна. Энэ ушарта hуралсалай жэлэй эхилhэнhээ hүүлээр —нэгэдэхи семестрэй турша соо, тэрэ тоодо нэгэдэхи курсда ямар нэгэн шалгалта нэмэжэ барингүйгөөр абтажа болохо байна.

Асуудал: Оролгын экзаменуудые үнгэргэхэ болзорнуудта ямар нэгэн хубилалтанууд болоо гү?

Харюу: Ажалhаа hамшангүйгөөр hурахые инженерно-техническэ, инженерно-экономическа гэхэ зэргын мэргэжэлнүүдээр бүри ехэ шадабаритай болохые хүсэгшэдэй дээдэ hургуулида абтаха болзорые зарим зэргээр хубилгабал таарамжатай гэжэ мэдэрэгдээ. Заочноор hурагшадай экзаменууд майн 15-haa сентябриин 10 хүрэтэр, үдэшын факультедүүд болон отделенинүүдтэ орогшодой — августын арба нэгэнhээ сентябриин 10 хүрэтэр хэдэн удаагаар үнгэргэгдэхэ байна. Энэ хадаа заочно болон үдэшын факультедүүдтэ hуралсалай жэлые октябриин нэгэндэ эхилхэ арга олгоно.

Мүнөө жэлдэ дээдэ hургуулинуудта олон шэнэ залуушуул абтаха байна гээд В. П. Елютин түгэсхэлдөө хэлээ. Мүнөө хабар арба болон арба нэгэдэхи классуудай hурагшад дунда hургуулиие нэгэн доро дүүргэхэ гэжэ мэдээжэ. Энэ хадаа дээдэ hургуулинуудта орогшодой конкурсые бүри ехэ болгохо байhаниинь сохомтой. Тиимэhээ ерэхэ жэлдэ дээдэ hургуулинуудта абтаха залуушуулда юрэнхы эрдэмээ дунда hургуулиин программые хүсэдөөр мэдэхэ талаар бүри горитой эрилтэ хэгдэхэ байна.

«1966 ондо юрэнхы эрдэмэй hургуули дүүргэhэн залуушуулай hуралсалые үргэдхэхэ, арадай ажахыда хүдэлмэридэ абтаха талаар хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй hаяхан баталан абаhан тогтоолой ёhоор дээдэ hургуулинуудай имагтал үдэрэй отделенинүүдтэ 404 мянган, нёдондонойхидо орходоо, 34 мянгаар олон хүн абтахаар хараалагданхай. hурагшадые абалгын нилээд ехээр үргэдхэгдэhэн дээрэhээ элдэб дээдэ hургуулинуудта хамагай түрүүндэ экономическа мэргэжэлэй шэнэ факультедүүд байгуулагдаха, хуушануудынь үргэдхэн бэхижүүлэгдэхэ болоно.

hургуулинуудта шэнэ hурагшадые абаха гээшэ тэдэнэй хүдэлмэриин шухалын шухала шата болоно. Энэ хэрэгтэ ниитын организацинуудай, предприятинууд болон эмхи зургаануудай ехэ анхарал хандуулхань шухала.

(ТАСС).

ХАНИ ЁҺОНОЙ ХОЛБОО БАРИСААН БЭХИЖЭНЭ

1966 ондо культурна харилсаа холбоо байгуулха түсэбтэ Совет-чехословак хани барисаанай бүлгэмэй центральна правлениин түрүүлэгшэ М. В. Зимянин, Чехословак-совет хани барисаанай холбооной центральна комитедэй президиумэй түрүүлэгшэ Зденек Фирлингер февралиин 16-да гар табяа.

КПСС-эй болохоо байгаа XXIII съездын болон КПЧ-гэй 13 съездын шиидхэбэринүүдые үргэнөөр тайлбарилха ябадалые өөhэдынгөө ажал ябуулгын үндэhэ hуури болгохо гэжэ хоёр тала хүсэд үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнэй үедэ хэлсэhэн байна. Коммунис болон социалис байгуулалтын түрүү дүй дуршалые улам үргэнөөр халан абалсалгада, промышленна болон хүдөө ажахын предприятинуудай, hуралсалай газарнуудай болон зохёохы коллективүүдэй хоорондохи холбоо барисаае саашадань бэхижүүлгэдэ бүлгэмүүд туhалха байна. Совет засагай 50 жэлэй ойе hайндэрлэхэ хэрэгтэ тэдэнэр эдэбхитэйгээр хабаадаха.

Шэнэ түсэб урдынхидаа орходоо нилээд үргэнөөр зохёогдонхой. Түсэбэй ёhоор хэдэ хэдэн ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ юм. Тусхайлбал, фашис эзэмдэгшэдhээ Чехословакиин сүлөөлэгдэhоор 21 жэлэй ой, Чехословакиин компартиин тогтоhоор 45 жэлэй ой манай орондо үргэнөөр hайндэрлэгдэхоор хараалагдаа.

(ТАСС).

ҺАНААНИИНЬ БАРДАМ ААД, ҺААЛИНЬ...

Үнгэрhэн жэлдэ үбhэ, таряагаа гандаажа, Яруунын «Дружба» колхозойхид зун, намартаа ехэл hандагайрhан, олон мянган адууhа малдаа бухал бухалаар, тэбэри тэбэреэр тэжээл бэлдэхэ гэжэ нилээд хүсэ, зөөри гаргаhан байна.

Өөhэдтөө байhан, худалдажа абаhан тэжээлэй килограмм бүхэниие арьбанаар гаргашалжа, үлэтэй, шэмэгэй болгожо малдаа эдюулхэбди. Колхозойнгоо бүхы hаалиин гүүртэнүүдэй үнеэдтэ хүрэмөөр тэжээл буйлуулха оньhожоруулhан кормокухня хоёрдохи бригада дээрэ барижа дүүргүүтэй байнабди. «Нохой хамартаа хүрэхэдөө уhаша» гэhэнhээ удхатай ехэ юумэ хэгдээ. Мужыхынгаа уhалагдадаг сабшаланиие hогообори ногоо үлөөнгүй, бүхы hабартанаараа гараар сабшаабди. Хэдэн звенонууд хүбшөөр бухалшалаа, ногоогүй газарта модоной мүшэр хухалаа. Намар полиингоо бүхы hолоомо бээлэйншье шэнээн хоггүйгөөр сүм суглуулжа хорёолообди. Үшөө дээрэнь Мухар-Шэбэрэй аймагhаа hолоомо худалдажа абаха гэжэ хэлсээ хээбди. Малайнгаа тоо толгой, шэмэ алдангүй, ондо орохо аабзабди. hү hааха түсэбөө hараhаа hарада дүүргэхэбди. Ингэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд намар ябахадамни хөөрэлдэжэ байгаа hэн. Пээрээшье урда урданайхиhаа харюусалгатайгаар, нарин нягтаар үбэлжэлгэдөө бэлэдхэжэ байгаа юумэ байна гэжэ тиихэдэ адаглахаар, этигэхээршье байгаа бэлэй.

Теэд мүнөө үнэн байдал дээрэнь хараад үзэхэдэ, гоё гоёор hанаашалhан, хэлсэhэн юумэнүүдэйнь олонхи бэелүүлэгдээтүй байhаар. Харууhа, хооллолгын мууhаа колхозой эбэртэ бодо малай гүүртэнүүдтэ малай турахa, гарзалха, шэмээ татаха ушар олоор үзэгдэдэг болжо байна. hү hааха январь hарынгаа түсэб колхоз холо дүүргээгүй.

Жэшээ болгон, колхозой бригадануудай эгээл томонь—хоёрдохи бригадын hаалиин гүүртэнүүдые абаад үзэе. Эдэ гүүртэнүүд дээрэ, нэн түрүүн, малые эдеэлүүлхэ талаар тон түлюур байдал тохёолдонхой. Илангаяа энээнhээ болжо hү hаали ехэ доошоо ороно.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, зоотехник нүхэр Б-Д. Бардуевай даадаг hаалиин гүүртэдэ тэжээл буйлуулха хүдэлмэри огто хэгдэнэгүй. Үнгэрхэдөө, hаамхай үнеэдтэ үгтэдэг талханай зүйл хуурайгаар эдюулэгдэнэ. Тиигээд байхадань тэндэхи hаалишад яахадаа hү багаар hаадаг бэ гэhэн шалтагта харюу бэдэрhэнэй үлүү ха. Тус гүүртын hаалишадай дундаhаа зарим нэгэнэйнь, жэшээлхэдэ, Ешин-Ханда Цыреновагай, январь hарада үнеэн бүриhөө оройдоол 27 литр hү hааhыень юун гэжэ сэгнэлтэйб?

Намар хада барилгань дүүргэгдэхэеэ байhан үнөөхи оньhожоруулагдаhан кормокухни мүнөө хүрэтэр хүсэндөө орожо хүдэлөөгүй; хүдэлгэхыншье аргагүй олон дутагдалтай. Мүнөө тэрэ барилгын хажуудахи гүүртынь hаалишад хэршэhэн hолоомо тэндэ халуун уhанда дэбтээхэhээ бэшэ, тэжээл буйлуулгын ондоо юумэ хэнэгүй.

Хара-Шэбэрэй hаалиин гүүртэ эдээнhээ үшөө доро байдалтай.

—Зай, Хара-Шэбэрэй гүүртынхид, хэр hайн ажаллажа байнат?— гэжэ тэндэхи үхэршэн үбгэжөөл Гончик Кукодоевhоо асуухада:

— hурхэй бэшэбди даа...

— hү hаалгаараа хаагуур сохилдожо ябанат?

— Юун хаагуур гэхэ юумэ байхаб. Сагаан hолоомо хуурайгаар эдеэд, мүнөө адуулганда туулгажа ябаhан үнеэдhээ ямар hүн байлтайб даа? Бага, ехэшье hаань, малда үгтэhэн нормо үбhэ, hолоомо, талханай зүйл эдеэшүүлэгдэжэ, үлтэй болгогдожо үгтэхэ жэшээтэй байгаа hаа, мал шэмээе үгэхэ hэн даа, үбэлэй шанга жабар соо үнеэдые адуулалташьегүй hааб даа.

Үниинэй малшан, колхозой хүндэтэй гэшүүн нүхэр Кукодоевой ингэжэ hанаагаа зобохоньшье дэмы бэшэ. Хэды ехэ хүсэ, зөөри гаргажа, суглуулhан тэжээлэйнгээ нөөсые, гүрэнэй зүгhөө табигдаhан нилээдгүй комбикормые мунайдажа, аша үрэ багатайгаар хэрэглэжэ байhан ушар саашадаа эрид хэмжээ абаагүй hаа, ямар хохидолдо, гарза гайда оруулалтайб?

— Бидэнэр аяар долоон зуугаад километртэ ябажа, Мухар-Шэбэрэй аймагhаа энэ hолоомо асарнабди. Бодоод үзэхэдэ, энэ hолоомомнай хэды шэнээн үнэтэй гээшэб? Тиигэжэ hанан гэhээш, манай гүүртэнүүд энэ тэжээлые эдеэн болгонгүй, тэрэ зандань малай хүл доронь хаяжа, дэмы тала руу hалгаанал, ехэл харамтай даа,—гэжэ холынгоо ээлжээтэ рейсhээ ерээд, hаалиин гүүртэдэ асарhан hолоомоёо буулгажа байхадаа, жолоошод нүхэд Афанасьев, Уваров болон бусадай голхорон hагад хэлэhэниинь баhал зүб.

Ниитынгээ малай үбэлжэлгэдэ анхан муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр эхилhэн аад, ута, дулаан, саhа багатай намарта найдаад, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй мал ажалдаа hүүлэй үедэ анхаралаа hуладхаhан дээрэhээ иимэ дутагдалнууд ушарна.

Дары түргэн хэмжээ абажа, гүүртэнүүд дээрэхи дутагдалта байдалаа «Дружба» колхозой хүтэлбэрилэгшэд эрид hайжаруулха бэзэ.

Ц. ДУГАРОВ,
манай тусхай корр.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Монгол Арадай Республикада Дарханай түлишын-элшэ хүсэнэй ехэ барилгын түрүүшын ээлжээе бэелүүлгэдэ амжалта туйлаhанайнгаа түлөө энэ барилгада хабаадаhан 120 хүн СССР-эй орденууд болон медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной февралиин 11-нэй Указаар шагнагдаhан байна

«СССР-эй Верховно Соведэй ведомостьнүүдтэ» Указ толилогдохо.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ

НЭГЭ ХЭШЭЭЛЭЙ ДУТАГДАЛНУУД

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Тоорын отделенидэ эхин политическэ һургуули эмхидхэгдэһэн байна. Тэндэ бултадаа 18 коммунист һуралсана. Мүнөө эндэ һуралсагшад Владимир Ильич Ленинэй намтар шудална. Дүрбэдэхи бүлэгыень шудалжа дүүргээ. В. И. Ленинэй түрүүшын ородой революцида бэлэдхэлэй, тэрэнии үнгэрэлгын үедэ хэһэн ажал ябуулга тухай пропагандист Баир Лубсанович Раднаевай ээлжээтэ хэшээлээ үнгэрэгэхыень шагнаһан байнабди.

Шэнэ темэ шудалхаһаа урда һургуулида тогтооһон заншалаар нүхэр Раднаев үнгэрһэн заняти дээрэ үзэһэнөө дабтажа, шудалһан темэрээ коммунистнуудтайгаа хөөрэлдэжэ оробо. «РСДРП-гэй II съездэ бэлэдхэлдэ «Искра» гэжэ газетын удха шанар. II съезд» гэһэн асуудал табигдана.

Тус асуудалда харюу үгэхэеэ хэлэжэ үгэбэ. Радна Холбоевой бодобо. Дэлгэр сооһоо бэшэһэнээ харалсажа байгаад, энэ нүхэр Россидахи революциин хүдэлөөнэй түүхын эгээн шухала үе сагай нэгэн болохо большевигүүдэй партиин тогтоогдохо хаһада В. И. Ленинэй ябуулһан гайхамшагта ажал хэрэг тухай тодоор хэлэжэ үгэбэ. Радна Холбоевой хойноһоо Еша Ангрепов хөөрэбэ. Тиихэдэ Демьян Зандаев «Искра» газетын удха шанар тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгэһэн байна. Муу талань юуб гэхэдэ, эдэ гурбанай хэлэһэндэ нүгөө һурагшадынь нэмээгүй, миин лэ һууба. Пропагандист гансал эдэл гурбанай харюусаһаниие согсолоод, дутуу хэлэһэниень нэмэһэн. Һургуулиин һурагшадай олоороо энэ асуудалда харюусаа һаань бүри һонирхолтой байха һэн.

Россида революционно хүдэлөөнэй хүгжэжэ байһан тухай пропагандист шэнээр хөөрэжэ эхилбэ. Һурагшад ехэ һонирхожо шагнана. Хаанта засагай болон капиталистнуудай дарлалта доро байһан Россин пролетариадай байдал тухай, РСДРП-гэй III съездын удха шанар тухай В. И. Ленинэй «Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэһэн номой удха тухай пропагандист тодо һонороор, олондо ойлгогдомоор хөөрэжэ үгэбэ. Ородой түрүүшын революциин гол шухала үе шатануудые тайлбарилжа үгэбэ.

Пропагандист нүхэр Раднаев орёо бэрхэ юумэ тухай нэгэ дахин хэлээд дүүргэнэгүй, харин хоёр-гурба дахин дабтана. Тиигэхэдэнь һурагшад үзэһэн темээ һайса ойлгоно. Теэд заримдаа яһала ойлгосотой юумэ тухай пропагандист олон дахин дабтахая һанана. Тэрэнь ехэ буруу гэжэ һанагдана. Ушар юуб гэхэдэ, ойлгосотой юумэ олон дахин дабтахада һурагшадта хашартай, нобшо болошодог ха.

Һурагшадай ойлгожо ядаһан газарта пропагандист аалихаар, ехэл бодомжолжо, материалаа һайса мэдэһэндээ найданги хабэртэйгээр хөөрэнэ. В. И. Ленинэй намтарай шухала удхатай баримтанууд тушаа һурагшад ехэл һайнаар ойлгожо абаа. Петроградай Соведэй ажал ябуулга тухай, декабриин зэбсэгтэ восстани яажа үнгэрэгдөөб гэһэн асуудал дээрэ пропагандист онсо тогтон хэлээ. Тиихэ зуураа большевигүүд Булыгинска дүүмэдэ юундэ оролсоогүйб, нэгэдэхи Гүрэнэй дүүмэдэ большевигүүдэй оролсоогүйнь юундэ буруу байгааб гэһэн асуудалнууд тухай пропагандист һайса хөөрэжэ шадаагүй.

Минии һанахада, буржуазна партинуудтай В. И. Ленинэй хайшан гэжэ тэмсэһэниие пропагандист муугаар харуулаа. Пропагандистын хэлэгшээр меньшевигүүд гээшэмнай экономистнуудһаа тоншье илгаагүй болоно. Кадедүүдтэй, эсернүүдтэй В. И. Ленинэй тэмсэһэн тухай пропагандист тон лэ халирхайгаар, халта хэлээд лэ гарашоо.

Нүхэр Раднаев энэ заняти дээрэ РСДРП-гэй V съезд тухай огто хэлээгүй гарашаһаниинь тон харамтай. «Энэ съезд дээрэ буржуазна партинуудта хайшан гэжэ хандахаб гэһэн асуудал табигдаа һэн. В. И. Ленин М. Горькитой эндэ түрүүшынхеэ уулзаа һэн»— гээд тус съезд тухай хөөрөөгөө дүүргэһэн байна.

Гэбэшье партиин V съезд хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөндэ аргагүй ехэ удхатай съезд байха. Теэд энээн тушаа хэлэнгүй гаража огто болохогүйл:

Хэшээлдээ һайса бэлэдхээгүй дээрэһээ үлүүсэ ехээр мэгдэдэг, яарадаг дээрэһээ пропагандист һуралсалай темээр хөөрэлдөө хэхэдээ энэ тэрэ алдуу гаргана, зарим юумэеэ буруу хэлэнэ. Жэшээнь, Б. Л. Раднаев иигэжэ хэлээ: «Түрүүшын революцинууд монархиин үедэ болоо, харин 1905 оной ородой революци империализмын үедэ болоо һэн». Ородой хаанта засаг монархи бэшэ гээшэ гү? Иимэрхүү алдуу эндүүнүүдые саашадаа гаргажа огто болохогүй.

Пропагандистын үшөө нэгэ алдуунь юуб гэхэдэ, хэшээл дээрэ харуулан ойлгуулдаг юумэнүүд огто үгы. Альбом, зурагууд, диаграммануудые хэрэглэхэеэ яана гээшэб?

Дээрэ дурдагдагша дутуу дунданuудай байбашье, юрэнхы дээрээ манай байлсаһан энэ хэшээл тон муу гэжэ хэлэхэ аргагүй. Баир Лубсанович залуу хүн, багша мэргэжэлтэй, саашадаа пропагандистын хүдэлмэриин дүй дүршэлөө бүри баяжуулха, һуралсалай материал һайса шудалдаг болохо аабза гэжэ һанагдана.

Б. ДОРЖИЕВ.

Түнхэн.

Михаил Давыдовай тэлбэрилдэг комплексна бригада Галуута-Нуурай управлениин 7/8 шахтада дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүү эгнээдэ ябалсана. Тус бригадынхид КПСС-эй XXIII съездын дүтэлхэ ... нүүрһэ малтаха графигаа уридлахын түлөө оролдоно. Зураг дээрэ: нүхэр Давыдовай (баруун ...һаа) гурбадахи бригадын гэшүүд шахтада орохынгоо урда хөөрэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИН фото.

ПРОФСОЮЗАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ХҮДЭЛМЭРИ—ПЛЕНУМЭЙ ҮЗЭМЖЭ...

Һая Улаан-Үдэдэ профсоюзуудай областной Соведэй, мүн хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой нэгэдэмэл пленум боложо үнгэрбэ. Тэрэ пленумэй үзэмжэдэ «ВЦСПС-эй VIII пленумэй дүнгүүд ба ажалшадай дунда ябуулагдаха хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха, ажалай социалис журам бэхижүүлхэ талаар областной профсоюзай организациин зорилгонууд тухай» гэһэн асуудал табигдаба. Энэ асуудалаар облпрофсоведэй секретарь нүхэр **Ринчино** элидхэл хэһэн байна.

Республикын гэгээрэлэй министрэй орлогшо нүхэр **Дмитриев** хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй залуушуулай заочно ба үдэшын һуралсалые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай нэмэлтэ элидхэлтэйгээр үгэ хэлэһэн байха юм.

Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэлгэ, коммунис ажалай түлөө хүдэлөөе үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлгэ, спорт болон физкультурые хүгжөөлгэ, хүн зоной амаралтые һайнаар үнгэргэлгэ, һуралсал эмхидхэлгэ гээшэ үгаа ехэ удха шанартай. Гадна соёл культурын эмхи зургаануудай ажал ябуулгаһаа, тэндэ хүдэлдэг хүнүүдэй эдэбхи үүсхэлһээ мүн лэ олон юумэн дулдыдаха зэргэтэй. Ушар тиимэһээ үгэ хэлэһэн нүхэд өөһэдынгөө анхаралые эдэ шухала асуудалнуудта хандуулба.

Хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һуралсалые яажа эмхидхэдэг дүй дүршэл тухайгаа Улаан-Үдын үдэшын хүдэлмэришэн залуушуулай 16-дахи һургуулиин директор нүхэр **Шехин**, Хэрэнэй (Түнхэнэй аймаг) дунда һургуулиин һуралсалай талые даагша нүхэр **Егодуров** хөөрэжэ үгэбэ. Республика дотор дунда һургуулида заочноор һураха хэрэгэй ямараар табигдаһан тухайда заочно дунда һургуулиин директор нүхэр **Колодин** тогтобо.

— Үһаар модо урадхуулгын үедэ манай мэдэлэй предприятинуудта хаа хаанаһаа хүдэлмэришэд олоор ерэжэ хүдэлдэг гээшэ. Теэд энэ үедэ артистнууд манай хүдэлмэрилэгшэдтэ ганса нэгэ айлшалаа болодог. Кино харуулха гээшэ бүри бэрхэтэй хэрэг. «Знани» бүлгэмэй республикадахи отделенитэй хододо хэлсээ баталдагбди. Теэд артистнар, кино харуулагшад, лекторнууд хүн зониие һайнаар, таһалгаряагүй хангахын орондо хайшан гээл һаа мүнгэ ехээр абахамнайб гэжэ оро... ябадаг,—гэжэ Үдын модо ... хуулгын конторын рабочкомой ... рүүлэгшэ нүхэр **Храбрых** ... жэлэл хэбэ.

Ажалшан зоной соёл бо... ролойнь эрилтэ хэрэглэмжэ... гаха уялгатай эдэ мэргэжэ... хүдөө нютагуудаар ябахадаа ... биингаа хэрэгые урдаа ... ябадаг ушарнууд тухай Хэж... совхозой рабочкомой түрүү... нүхэр **Андодоев** үгэ хэлэхэдээ ... тоггобо.

Хуули ёһондо, ниитын ... да харша ябадал гаргагша... архинишадтай, ажал хүдэлмэ... шалтаггүйгөөр хүлжагшадтай ... шууд тэмсэхэ, энэ хүдэлмэ... шангадхаха асуудал тушаа ... публикын прокуророй ор... нүхэр **Коростелев**, медицинск... дэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ... комой түрүүлэгшэ нүхэр **Ни...на** өөһэдынгөө үгэнүүдые зо... ба.

Улад зоной амаралтые ... эмхидхэлгэ хадаа элүүржү... хүмүүжүүлхы ехэ удха шана... Энэ талаар туризм дэлгэр... ехэ һуури эзэлнэ. Республи... тор туристнуудай аяншалга... хилхэ хэрэг дэлгэрүүлхэ т... һүүлэй үедэ ямар хэмжээн... бэелүүлэгдэжэ байһан туша... ризмын талаар республикы... ведэй түрүүлэгшэ нүхэр **А...** хөөрэбэ.

Пленум дээрэ хэлсэгдэхэ... бигдаһан асуудал зүбшэн х... гэдэ республикын культурын ... нистр нүхэр **Галданов**, респ... кын хүдөө ажахын министр ... хэр **Игнатьев**, КПСС-эй об... секретарь нүхэр **Раднаев** ... хабаадалсаба.

Хэлсэгдэһэн асуудалаар ... рэнгы тогтоол баталан ...

Партийна организацинуудаар

АЖАХЫН ТООСОО—БҮХЫ ҺАЛБАРИНУУДТА

БАРГАЖАН. XXII партийна съездын нэрэмжэтэ колхозой правлени, партком һүүлэй үедэ ажахынгаа бүхы һалбари болон үйлэдбэриин участогуудые ажахын тоосооной гуримда оруулха тухай эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри бэелүүлжэ байна. Тэрэ хүсэлһэн хэрэгээ партийна хамтын суглаанай үзэмжэдэ табиба. Энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ зуу гаран коммунистнууд, партийнабэшэ мэргэжэлтэд, үйлэдбэриин участогуудые даагшад хабаадалсаба.

Ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ талаар ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ, саашадаа юун хэгдэхэ байһан тушаа колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Тараскин суглаан дээрэ элидхэбэ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ 19 хүн хабаадаа, һанамжа дурадхалаа оруулаа, ажаглалта хээ.

Ажахын тоосоондо ороһон бригада, фермэ, гүүртэ бүхэндэ үйлэдбэриин даабари үгтэхэһөө гадна, тэдэниие үйлэдбэрилгэдэ гаргашалха мүнгэ зөөриин хэмжээн тодорхойлогдохо. сабшалан, бэлшээри, зэр зэмсэг, унаа, техникэ, байра байдал саг үргэлжын ашаглалгада даалгагдаха зэргэтэй. Алаачи, Дагаалжан гэжэ нютагуудта 500 гектар газар сабшалан, бэлшээри болгогдохо.

Ажахын тоосоондо ороһон участогуудта мүнгэ зөөри, алибаа материалнуудые гаргажа, техникэ, унаа ашаглалга дээрэ нягта нарин хиналта табигдаха, алмалта арьбалалтын түлөө тэмсэл үргэдэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Ажахын тоосоондо орогшодой хэһэн хүдэлмэриин дүнгые алишье талаһаань тодорхойлжо байха зорилгоор экономическа шэнжэлгэ хэхэ колхозой бюро 21 хүнһөө бүридүүлэгдэбэ. Иимэ шэнжэлэлгын дүн правлениин заседани дээрэ һарын 10-най үдэр бүхэндэ хэлсэгдэжэ байхаар тодорхойлогдоо.

Г. БАДМАЕВ.

НИИТЫН ХҮСЭНДЭ ТҮШЭГЛЭХЭ

ХОРИ. КПСС-эй райкомой үүсхэлээр эндэхи нүхэдэй сүүдүүдэй түрүүлэгшэнэрэй, арадай дружинануудай командирнуудай, эхэнэрнүүдэй соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй аймагай зүблөөн зарлагдаба. Тус зүблөөндэ парткомуудай болон партийна эхин организацинуудай секретарьнар булта уригдаба. Энэ зүблөөндэ хамтадаа 152 хүн хабаадалсаа.

Ниитын гурим сахиха, хорото ябадал гаргалгатай тэмсэхэ хэрэгтэ ниитын эмхинүүдэй бэелүүлдэг үүргые дээшэлүүлхэ тухай элидхэл партиин райкомой секретарь нүхэр **Елдунов** хэбэ. Хуулиин ёһо хазагайруулдаг харша үзэгдэлнүүдтэй тэмсэлдэ олониитын хабаадалга тухай республикын прокуророй орлогшо нүхэр **Аржигаров**, арадай дружинануудай зорилгонууд тухай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй милициин таһагые даагша нүхэр **Мазаев**, нүхэрэй сүүдүүдэй бэелүүлхэ үүргэ тухай аймагай арадай судья нүхэр **Логунова** гэгшэд мүн дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна. Тиихэдэ эхэнэрнүүдэй аймагай соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Лубсанова** эхэнэрнүүдэй соведүүдэй хэрэг үйлэ, зорилгонууд тухай хөөрэбэ.

Ниитын гурим сахилгада, хуулида харша ёһон буса үзэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ, хүн зониие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ олониитын 1500 гаран түлөөлэгшэд хабаадажа байдаг. Аймаг дотор нүхэдэй 60 сүүд, арадай 48 дружина, эхэнэрнүүдэй 50 совет эмхидхэгдэнхэй. ниитын ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Гэбэшье эдэнэрэй ажал ябуулгада дутагдалнууд үгы гэхын аргагүй. Эдэ дутуу дундануудые усадхаха. саашадань ниитын энэ ажал ябуулгые улам эршэ хүсэтэйгөөр, удха түгэлдэрөөр эмхидхэн хүтэлбэрилхэ тухай тус зүблөөн дээрэ хөөрэлдөөн болобо.

Зүблөөндэ хабаадагшад хорото ябадалнуудтай, хуули ёһо хазагайруулха аашануудтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгые улам хурсадхахые уряалан, аймагайнгаа ажалшадта хандалга гаргаба. Удаань эдэбхитэй арадай дружиннигуудта КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаба.

Н. ГАЛДАНОВ.

ЭХЭНЬ ҺҮТЭЙ БАЙБАЛ, ХУРЬГАД ӨӨДЭРГЭН

Зургаан жэлэй туршада хонин ажал дээрэ хүдэлжэ байнаб. Бодоод үзэхэдэ, тиимэ олон жэл бэшэ гээшэ ааб даа. Хори-гушаншье жэлдэ хүдэлһэн хүнүүд манай колхоздо бии юм. Мал ажал дээрэ удаан сагта хүдэлһэн хүн үсөөн жэлдэ ажаллаһан хүндэ ороходоо дүршэлтэй байха ёһотой. Юундэб гэхэдэ, ажал дээрээ алишье байдалыень үзэжэ, арга тодхолыень олоһон байдаг шуу.

Үнгэрһэн жэлэй дүн дээрэһээ харахада, манай колхоздо үнинэй мал ажал дээрэ хүдэлжэ байһан Дугарсүрүн Будаевһаа ехэ амжалта түйлаһан хүн үгы байгаа һэн. Зуун эхэ хонин бүриһөө 90 гаран хурьга абаһан. Энэ хүмнай ямараар ажалланаб? Хүдэлмэри дээрээ тиимэ ондоо «нюуса» аргатай байгаа бэшэ. Хүнэйл хэдэг ажалые тэрэ хэнэ. Теэд отарынгаа ажал хэжэ байхадаа, тэрэндээ оролдосо гаргадаг. үнэн сэдьхэлээ табижа ажалладаг хүн. Хонишон ябаһан хүн ганса үдэрэй хэрэг хараад ябажа болодоггүй ха юм. Мүнөөдэр хонидоо иигэжэ адуулхамни, үглөөдэр тиимэ болохо ёһотой. Үшөө иимэ хүдэлмэри ябуулха байнаб гэжэ хододоо анхаржа ябаагүйдэ юун бүтэхэб! Хонишон Дугарсүрүн Будаев тиимэл урагшаа һанаатай хүн. Нёдондо зун «хонидоол һайнаар адуулжа үрэжүүлгын хаһые үгтэхэмни» гэжэ байхыень би һанагшаб. Тэрэ илангаяа зунай сагта малаа һайнаар хаража байхые оролдолог. Үбэлэй саг ороходо, үбһэ тэжээл элбэгтэйгээр байлгажа, хонидоо саг болзор сооль хурьгалуулна. Энэ хүдэлмэридэ бэлэдхэл ехээр хэнэ. Мүнөө жэлдэ колхозоймнай түрүү хонишон нэгэшье хонидоо һубайрүүлангүйгөөр, абаһан түлөө гарзада оруулангүйгөөр ондо оруулха зорилготой.

— Тиихэдэ хонин ажалда байдаг тулада өөрынгөө ажал тухай хэдэн үгэ хэлэхэмни. Манай отарада 457 эхэ хонин харууһалагдадаг. Эдэ хонидоо жэлэй дүрбэн сагта тарган байлгажа, түл олоор абахые оролдодог гээшэбди. Нёдондо 100 эхэ хонин бүриһөө 87 хурьган абтаһан байгаа. Колхоздоо хоёрдохи һуури эзэлээ гээшэгүбди даа. Эхэ хонидоо һубайрүүлхагүйн тулада искусственна аргаар үрэжүүлһэн байнабди. Манай отарада Дабасүрүн Жамбалов техник-үрэжүүлэгшээр ажаллаһан юм. Муугаар хүдэлөөгүй, оролдоол гээшэ. Мүнөө жэлдэ январь һарын табанһаа эхилээд хурьга абажа захалаабди. Түрүүшээр зарим үдэрнүүдтэ арбаад хурьган абтарна һэн. Мүнөө бүришье олоор түрэдэг болонхой. Искусственна үрэжүүлгые шанартайгаар үнгэргэхэдэ, хонид һубайрнагүй бшуу. Теэд ганса энээнһээ олон хурьгад абтадаг бэшэ, харин ондоошье юумэнһээ болодог бээзэ. Жэшээнь, хонидые туранхай зүдэрүү байлгажа үрэжүүлхэ болоо һаа, һубайралга хүсэд усадхагдадаггүй. Тэнхээ тамираар муу хонид саг соогоо хээлижэжэ шададаггүй юм. Иимэ ушар урдань манайшье отарада үзэгдэдэг һэн. Ганса энээнһээ боложо, нилээд олон хурьга абажа шададаггүй байгаабди.

Мүнөө жэлдэ түл абалга яһала бэлэдхэлтэйгээр үнгэржэ байнхай. Эхэ хонидойнгоо январь һараһаа эхилжэ түллэхэ байхадань, бүри халуун намарһаа хото хорёогоо заһабарилжа дүүргээбди. Хурьгадые абаха байра түхеэрээбди. Хашалта хаамагуудһаа абаад бүхы юумэеэ хэһэн байнабди. Үбэлэй хурьгад газааһаа хүйтэн ороходогүй, дулаахшаг байрада абтахадаа һайн юм. Энэ зорилгоор хонидойнгоо байрын нэгэ талыень хүсэд дулаалжа абаһамди.

Отарымнай эхэ хонид зунай бэлшээриин үедэ, намартаа һайса таргалуулагдаа һэн. Харууһа һайнтай байхадаа, мүнөө жэлдэ хэды хүйтэн үбэлэй болошо байбашье, туража зүдэрхэгүй. Тиигээд абтаһан хурьгаднайшье өөдэргэн. Мүнөө бидэ хонидоол зүбөөр харууһалха, эдеэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулнабди. Тиигээл һаа һайн. Юуб гэхэдэ, хурьгалжа байһан хонид тэжээл һайнтай байхадаа, һү ехэтэй байдаг. Хурьгадаа хүсэдөөр сааадаг юм. Эхэ хонидые шэмэтэй тэжээл дээрэ байлгажа харууһалхада һү ехэтэй байхаһаа гадна, үбэлэй хүйтэндэ туража зүдэрнэгүй.

Мүнөө хурьгатай хонид иимэ рацион дээрэ байлгагдана. Нэгэ хониндо үдэртэ 900 грамм үбһэн, 150 грамм концентрат, 200 грамм зелёнко үгтэдэг. Нёдондонойхидо орходоо отарадамнай үбһэ тэжээл ехэ бии. Хурьгадтамнай талха таряа, дабһа гэхэ мэтэ болон ондоо минеральна тэжээл үгтэдэг. Үһалууриин тала хэлэхэ болоо һаа, энээгээр дуталданагүйбди. Үрэмдэжэ үһа гаргаһан худаг отарымнай хажууда малтагданхай. Мүнөө тэндэһээ хонидоо үһалнабди. Парай хурьгатай хонидто бүлеэн үһан үгтэдэг.

Энэ жэлдэ манай отарынхид социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха хүсэлтэй. Зуун эхэ хонин бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга абаха зорилго табяабди. Оролдосо үүсхэлээ гарган ажаллабал, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэшье бээзэбди.

Б. ЦЫБИКДАШИЕВ.

Ш. Дылыкова Хяагтын совхоздо ахалагша хонишоноор ажалладаг. Тус отарада хонид олоороо хурьгалжа, хонишод сүлөө забдагүй. Илангаяа хурьгашадай харюусалга тоншье һаа ехэ. Зураг дээрэ: хурьгашад П. Батомункуева, Б. Цырендондукова, Д. Цыбиктарова гэгшэд харуулагдана.

А. ДЕРИГЛАЗОВАЙ фото.

САБШАЛАН—МАНАЙ БАЯЛИГ

НАМАР ЗАХАЛДАГ ҺАА...

Республикын луговодуудай мүрысөөндэ оролсоһон Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод Балдан Шарапович Тубаевай хөөрөөнһөө.

Сабшалан! Энэмнай ёһотойл баялиг даа. Тиигэжэ хэлэнгүй яахамнайб. Эртэ урданьшье хада энээнэй ашаар лэ адууһа мал ондо орожо байгаа ха юм. Теэд мүнөө болоод байхада сабшалангай ашань буураха байна гү? Үгы. Жэлдээ хэдэн олон гектарта тарималл тэжээлэй хурягдажа абтаашье һаа, бэлдэжэ абтаһан үбһэн үлүү гараагүйл байха. Шадаал һаа сабшалангаа һайнаар эдлэжэ, ниитынгээ малда үбһэ ногоо элбэгээр бэлдэхэ зорилго, минии һанахада, ямаршье ажахынуудта табигдахаар.

Энээн тушаа нёдондо республикымнай суута луговодууд нүхэд Ендыпов, Рыжаков гэгшэдшье тодорхойгоор бэшэһэн байгаа. Мүнөө жэлдэ республикынгаа хуушанай мастер-луговод нүхэр Батышевай халуун һайхан үгые дуулажа, үүсхэлыень дэмжэжэ байнабди. Үнинэй луговодууд юун тухай анхарнаб? Ойлгожо ядахашье юумэн юу байхаб. Сабшаламнай нэгэ үедэ һайнаар хэрэглэгдэжэ байһан аад, орхигдошоо ха юм. Энээнһээ урагша хэдэн жэлэй саада тээ ургаса ехэтэй байдаг сабшалангһаа мүртэй үбһэн абтахаяа болишоһон ушар бии. Хамаг ехэ сабшалан шугы бургааһандашье дарагдажа байна. Үһа намагташье абтаһан газар бии. Энэ тэрээгүүр ябаад, иимэ ушарые нюдөөрөө хаража байхадашни: «ямар ехэ баялигнай хосоржо байнаб» гэжэ һанагдадаг. Хараашалжа байгаад, «энээниие тиигэжэрхидэг һайб» гэжэ бодохош. Мүнөө хүнэй гарта юуншье байна. Ямаршье хүдэлмэри хэхэ арга бии. Хуушанай байдал мартагдаа гээшэ ааб даа. Урдань гартаа хүрзэ барияад, хэдэн километр газарта үһа ябуулагша һэмди. Мүнөө тиигэнэ гүбди? Үгы. Хамаг юумэн трактор машинын хүсөөр лэ хэгдэнэ ха юм.

Сабшалан һайжаруулхын тулада хэншье хадаа оролдохол ёһотой. Оролдоо һаамнай үбһэншье байха, малшье үдэхэ ха юм. Ниитын малда үбһэнэй ехээр бэлдэгдэһэн сагта үхэл гарза байдаггүй. Мал тобир тарганаар ондо ороно. Иимэл даа. Тиимэһээ бишье республика доторoo дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсожо, өөрынгөө ажал тухай хэлэхэ һанаатайб.

Үнгэрһэн жэлдэ Дари-Базар Доржиев бидэ хоёр 230 гектар сабшалан даажа абаһан байгаабди. Манай гурбадахи бригадада 500 гаран гектар үһалагдадаг сабшалан бии, тэрэнэймнай хахад шахуу хубинь бидэндэ үгтэһэн ха юм даа. Сабшалан даажа абаад байхадаа юун тухай бодоһон байгаабибди? Үтэгжүүлгэ, үһалалга тухайл бодохоһоо бэшэ, ондоо ямар юумэ һанахабши. Өөһэдынгөө хүсөөр 50 гектар газарта наг шэбхэ гаргажа үтэгжүүлээбди. Энээнһээ урда, арба-хорин жэлэй туршада нэгэшье хоорбо шэбхэ алхагдаагүй байһан. Сабшалангай газарые удаан сагта үтэгжүүлэнгүй байхада, биратай үбһэн абтаха аал! Һүүлэй жэлнүүдтэ гектар газарһаа 4—5 центнер үбһэн хурягдадаг байгаа. Тиигээд нёдондо энэ участогаа һайнаар үһалжа, ургасыень хоёр дахин ехэдхээбди.

Сабшалан дээрэ шэбхэ тараахада, түрүүшын жэлдэ тэрэнэй нүлөөн ехээр мэдэгдэдэггүй, хойшодоо үбһэ ногоонойнь ургаса бүри һайжардаг юм. Нёдондо шэбхэжүүлһэн 50 гектар газараа мүнөө жэлдэ һайнаар үһалжа шадабалнай, гектар бүриин 15—20 центнер ургаса лаб лэ абтаха бээзэ гэжэ һанагшабди. Тиихэдэ мүнөө жэлдэ Хэлшын-Арада гушаад гектар газарта наг шэбхэ тарааха зорилготойбди. Энэ хүдэлмэри үнгэрһэн намар хэгдэхээр хараалагдаһан аад, шадагдаагүй. Наг шэбхэ зөөхэ гэхэдэ, мори унаа үгыдэхэ болоод, трактор машинада сүлөө гарахагүй, үгышье һаа луговодуудта ондоо ажал даалгагдаһан—элдэб олон шалтагаан гарадаг ха юм даа. Бидэнэр саашадаа нэгэ-хоёр жэлэй туршада даадаг бүхы сабшалангаа үтэгжүүлжэ дүүргэхэ зорилго табиха байнабди. Сабшалан дээрэ намарай сагта шэбхэ тараахада ашатай байдаг юм. Намар газарай гэдхэн байхада тараагдаһан шэбхэ бороогой һүүлдэ шэмэеэ газартань һайса шэнгээнэ. Тиигээд ургасада һайнаар нүлөө үгэдэг. Үбэлэй сагта гү, али хабар эртэ сабшалан дээрэ тараахада, түрүүшын жэлдэ тэрэнэйнь шэмэ хүсэд таранагүй. Зөөгдэһэн шэбхын шанар газарай гэдэтэр нара һалхинда муудадаг юм. Бидэнэй һанахада, наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэриие намарай сагта эмхидхэжэ байбал тааража байгаа. Таряа хураалгын урда тээ нилээд ехэ ажал хэгдэхээр. Заримдаа сагай уларил һайн байбал, таряа хураалгашье эртэ дүүрэдэг. Техникэ, зэмсэгүүдэй сүлөө орожо байхада, механизаторнуудай ажалые зүбөөр эмхидхээд, малай хото хорёо, буусаһаа хуушан шэбхэ сабшалан дээрэ тараахада яахаб! Аргыень олоо һаа, ямаршье юумэн хэгдэхэл байха. Сабшалан үтэгжүүлхэ гээшэмнай ганса луговодуудай ажал бэшэ ха юм. Бүгэдын хүсэлэлсөө һаа, сабшаламнай ойрын жэлдэ ёһотойл баялиг боложо шадаха.

Сабшалангые үрэжэлтэй болгохын хажуугаар үһаар тэдхэлсээгүйдэ аргагүй. Хэды ехэ үтэгжүүлгэ хэрэглээшье һаа, ган гасууртай жэлэй болоо һаа, үбһэ ногоо биража ургахагүй ха юм. Манай Юрөө нютагта голой үһан бага. Гантай сагта шэргэжэ дууһашадаг юм. Хэрбээ Дари-Базар Доржиев бидэ хоёрой үбэлдөө тэшэн халяалсажа байгаагүй һаа, даажа абаһан сабшалангаа хүсэд үһалха гээшэмнай бэрхэтэй байха һэн. Нёдондо бидэ апрель һараһаа эхилээд, үшөө май һара оруулалсажа, бүхы сабшалангаа нэгэ дахин үһалжа дүүргээ һэмди. Гадна тэрэнэймнай 110 гектарынь хоёр дахин, 70 гектарынь гурбадахяа үһалагдаа.

Анхан үһанай элбэг байхада, эгээл доодо захынгаа гэхэ гү, али эгээл холын участогуудые үһалжа орогшобди. Тиигээд голой үһанай бага болохо тудам, дутын участогуудта орогдодог. Голой үһые хэрэгтэй хэрэггүй газараар таллуулжархингүйгөөр, ашатайгаар хэрэглэхын тула һубаг ханаабуудаа саг соонь заһадаг, хабар үһанай урдажа эхилхэдэ бэлэн байлгадаг гээшэбди. Үнгэрһэн намар 8 километрэй зайда тракторaap ханааб татагдаа. Энэ хүдэлмэриие өөрөө ябалсажа үнгэргээб. Тиихэдэ гурбан модоной зайда шэнэ ханааб татагдажа абтаа. Тэрээгээр мүнөө жэлдэ үһа урадхажа, нилээд ехэ газараа үһалха аргатай болообди.

Үбэлэй сагта тошон халяахадаа, бидэнэр ногооной үндэһые хүлдөөхэгүйн арга бэдэрнэбди. Гол сабшалан дээгүүр зузаан мүльһэ хүргэжэрхёо һаа, тэрэнь орой болотоо гэдэжэ хайладаггүй, ногооной үндэһые муудуулдаг юм. Тиимэ газарта бүри июль һара гаратар, үбһэниинь сайраад. ногоон болоожо шададаггүй. Хэнэйшье мэдэһээр, тэндэһээ ямар ехэ ургаса абтахаб даа. Тиимэһээ луговод ... хэн энээниие ойлгожо абаха ёһотой.

Энээнһээ гадна, манай нютаг... үбһэнэй гараса яахадаа мууб гэ... дэ, сабшалангай газар малай ... лөөр гэшхэгдэжэ муудана. Ил... гаяа хонидой ябажа байһан ... зарта хурьһэниинь сооро гэшх... дэжэ, ехээр муудана. Манай Юр... гэй голдо хэды олон хонидой о... ранууд байрлана гээшэб. Үбһэ ... шагдаһанай удаа сабшалан да... хонид асарагдаад, июнь һара ... ратар байрладаг. Минии һанахада... сабшалангай үбэлжөөнһөө мал... май һарын эхеэр зүһаланд... нүүлгэжэ байха байгаа. Тиигэ... түрүүшын ного... малай хүлдэ га... хэгдэжэ муудах... гүй, сабшалан... ургаса бүри һ... жарха һэн. Мү... бодоод үзэх... малаа сабша... дээрэ байлга... байлгажа нэгэ һарашье болгоно... үбһэндөө, ороход гэлсэнэбди. ... тон буруу. Энээн тушаа сааша... хэмжээн абтаха зэргэтэй.

Тиихэдэ луговодуудай ажа... түлөөһэн тушаа хэлэебди. Са... лангай газарые нэгэ дахин ... лаад байхада, колхозоймнай пр... лени луговодуудта гектарай ... мүнгөөр тоосоо гаргадаг. Хо... хёо үһалхада, 76 мүнгэн түл... нэ. Энэ хоёр ямаршье илгаа... һанахадашни, сабшалангые ... дахин үһалхын хойноһоо ямар ... оролдолго гаргагданаб—энэнь ... рагдаха, түлөөһэнь нэтэ бага ... дээхэнүүр байха һэн. Газ... хоёр, гурба үһалха гэхэдээ, ... ехэ тошон халяана тээшэбэ... Ажалай нэмэлтэ түлбэри т... хэлэхэ болоо һаа, яһала боло... түлөөһэ абагшабди. Нёдондо ... жа абаһан участок дээрэһээ ... ряаглаһан центнер үбһэндэ ... мүнгэн түлэгдөө. Бидэ хоёр ... водууд 300 гаран түхэриг—... лай нэмэлтэ түлөөһэ абаабди.

Үшөө нэгэ һанамжа байна. ... говодуудай ажал намарай с... эмхидхэлсэгдэжэ байха ёһо... Бидэ өөһэдөө ехэ юумэ бүт... һанлатай байгшабди. Колх... правлени үшөөл анхардаггүй. ... мар, газарай гэдхэн байхада, ... баг ханаабууд сэбэрлэгдэхэ, ... шэбхэ зөөгдэхэ арга яһала бо...

Сабшалан һайжаруулха т... шухала асуудалнууд мүнөө т... дана. Энэнь зүб. Хэншье дэмжэ... ёһотой. Үбһэ ногооной баян ... са абадаг болоо һаа, ниитын ... мал улам лэ олошорхо, үбэл... гын үедэ туража зүдэрэнгүй ... орходог болохо ха юм.

Т. ГАРМАЕВ бэшэжэ аба...

ҮЕ САГАА ҮНЭН ЗҮБӨӨР ХАРУУЛХА

Аскад МУХТАР, Узбегэй ССР-эй зохёолшодой холбооной секретарь

Аскад Мухтар — нилээд олон повесть, романуудые бэшэжэ, үргэн олон уншагшадайнгаа дунда мэдээжэ болоhон Узбегэй уран зохёолшо юм. АПН-эй корреспондент Нина Леонтьевагай гуйлтаар Аскад Мухтар республикынгаа уран зохёолшодой hүүлэй жэлнүүдтэ бүтээhэн шэнэ уран зохёол тухай хөөрэжэ үгэбэ.

hүүлэй жэлнүүдтэ Узбегэй уран зохёолшодой хэhэн бүтээhэн зүйлые ниитэлэн согсолжо, нэгэ бүхэли зураглал болгон харуулха гээшэ намда тон бэрхэтэй хэрэг байха байгаа. Хабарай үер шэнгеэр бурьялан, hалбаран ургажа байгаа манай үндэhэн уран зохёолой эгээ гол шухалыень, тон хэрэгтэйень, саашанхи дабшалтын эгээ шэлэмэл hайниень hунгаха гээшэ амар хэрэг бэшэ бшуу. Зүгөөр энэ оной май hарада болоhон Узбекистанай уран зохёолшодой ехэ хуралдаанай эдэ асуудалнуудаар эгээн шухала hанал бодол суглуулжа согсолоогүй hаань, ехэл бэрхэтэй байха байгаа. Харин Узбегэй уран зохёолшодой энэ хуралдаан дээрэ хэдэн үеын узбек уран зохёолшод хэhэн бүтээhэн ехэ ажалаараа, онсо ехэ уран зохёолоороо бодото байдал гүн гүнзэгыгөөр харуулжа шадаа гэжэ онсорхойлогдоhон байна.

Үнгэрhэн, ерээдүй сагууд тухай домог

Узбек үндэhэтэнэй ахамад уран зохёолшодой уран бэлиг түрэл гаралдайдатаяа, түүхэ домогтоёо холбоотой. Тэдэнэр үни үнгэрhэн байдалые мүнөөнэйхеэр удхалан харуулха ехэхэн хүсэтэй, сэхэхэн дүршэлэй талаhаа залуу үетэндэ дэлгэн харуулха хабатай байна бшуу.

Узбегэй мэдээжэ уран зохёолшо, Гүрэнэй шангай лауреат Абдулла Каххарай «Үнгэрhэн сагай үльгэр» гэжэ шэнэ зохёол тон hонирхолтой. Тус повесть юрэнхыдөө уран зохёолшын намгарые дабаhан удхатай юм. Энэ зохёол ажалан дайнай үе тухай, үргэн олон арад зондо эрхэ сүлөө олгоhон революци тухай домоглоно. «Үнгэрhэн сагай үльгэр» гэhэн зохёол уран hайханайнгаа талаар айхабтар үндэр шанартай юм. Абдулла Каххар манай бэлиг түгэлдэр зохёолшон, залуу уран зохёолшодые хүмүүжүүлдэг ёhотойл багшань юм.

Мирза Калон Исмаили... Энэмнай — узбек уран зохёолой эрхим шадабарита түлөөлэгшэдэй нэгэн. Айхабтар hайхан үндэhэн хэлэеэ хэрэглэжэ, гайхамшаг бэлигтэ зохёолнуудые бэшэдэг. Үндэhэн маягай гүнзэгы удхатай зохёол бэшэхын хажуугаар, Мопассанай, Толстойн, мүн хари гүрэнэй, ородой бусад уран зохёолые үндэhэн хэлэн дээрээ оршуулдаг байна. Тэрэнэй «hүниин Фергана» гэhэн ном уран зохёолшын эгээл эрхим түйлалта болоно. hаяхан Исмаили тус романайнгаа хоёрдохи хубиие бэшэжэ дүүргэбэ. Энэ ном доторнь Агуу Октябриин социалис революциин урда тээхи байдал харуулагдана. Эндээ Ферганын эгэршэгүй зоригтой хүнүүдые, hайн hайхан байдал тээшэ эрмэлзэн оролдожо байhан тэдэнэй байдалые уран зохёолшо харуулна. Энэ ном дотор бодото байдал харуулагдаа. Юундэб гэхэдэ, Мирза Калон Исмаили өөрөө эдэ бүхы үйлэ хэрэгүүдтэ хабаадалсаhан, өөрөө сэдьхэhэн, хэсүү бэрхэтэй байдалые дабан гараhан хүн.

Мүнөө үеын уран зохёолшодые дунда үе, эгээ залуу үе гэжэ хубаарилхамни бэрхэтэй байна. Узбек уран зохёолшодой дунда үеыншье, залуу үетэнэйшье эрмэлзэл гүйсэд дүүрэнээр харуулха гэжэ оролдоно бшуу.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ баатарлиг ябадалаараа алдаршаhан хүниие Адыл Якубов «Эрэлхэг зориг хэрэгтэй» гэhэн ном соогоо, Саид Ахмад «Тэнгэриин хярхаг» гэhэн роман соогоо зураглана. Тиихэдэ Хамид Гулямай «Шан тээшэ тэгүүлнэб» гэhэн ном дотор хооhон сүл губиие эзэмдэhэн гайхамшагта баатарнууд харуулагдана. Ибрагим Рахимай шэнэ зохёол дотор элhэн сүл губида нефть бэдэрэн олоhон хүнүүд зураглагдана. Эдэнь нэгэ үедэ шэрүүн хатуу, нүгөө талаараа hайн hайхан, заримдаа аймхай дүүлэгэр зан гаргана. Үгышье hаа, эрид шанга эрилтэ табина, орёо бэрхэтэй байдалда ороhон зариман бии, харин нүгөөдүүлынь юрын зон зураглагдана. Эдэ бүгэдэнь өөрынгөө үеын байдалые бэедээ шэнгээhэн ёhотойл мүнөө сагай манай совет хүнүүд ха юм.

Дайнай үедэ Фархад-ГЭС-ые бодхооhон эрэлхэг зоригто хүнүүд тухай домоглоhон «Асари ехэ долгин» гэдэг Шараф Рашидовай роман уншагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhэн байна. hаяхан дунда hургуули дүүргэжэ гараhан узбек залуу хүбүүн энэ романай гол нюур боложо харуулагданхай. Тэрэнэй саашанхи харгы замда айхабтар ехэ бэрхэшээл дайралдана: өөрөө хүндөөр үбдэшэнэ, инаг басаганиинь холодоно, харата луйбуур мэхэшэдтэй ушарна, хэды тиибэшье hаань, эдир залуу хүбүүн өөрынгөө үнэн hайхан зүрхэнэй уряагаар хамаг бүхы бэрхэшээлые бата hайханаар дабана, хүн зоной түрүү зэргэдэ жагсана.

«Саг үемнай хуби заяантаймнай холбоотой» гэhэн минии шэнэ роман ажабайдалые шүүмжэлхы нюдөөр хараhан удхатай юм. Энэ зохёолой гол нюурнууд үе сагые дабан үнгэрнэ. Теэд үе саг гээшэмнай хүн бүхэндэ бүхы наhанайнь hургаал заабари болодог шуу. Романай гол нюурнууд дайнай хэсүү сагые дабан гаража, Кызыл-Кумай сүл губиие мэдэлдээ абана, шэнэ заводуудые байгуулна. Иигэжэ тэдэнэр бодото зол жаргалаа олоно.

Уянгата зохёолой урасхал

Уран шүлэгшэ Зульфия — Узбекистанаймнай эгээл бэлиг түгэлдэр эхэнэр поэт юм. Тэрэнэй шүлэгые hургуулиин үхибүүд сээжэлдэдэг, үүр сайлгын арюун hайхан оршондо эдир хүбүүд, басагад уншадаг, буурал сагаан толгойтой үбгэд хүгшэд мэдэдэг. Зульфиягай уран шүлэг аршаан булагай орьёлоон шэнги тунгалаг. Хада уулын орой шэнги hаруул. Тэрэ уран зохёолойнгоо дэбтэрые «Амидыруулагша бороо», «Үүр хираание магтанаб» гэжэ нэрлэдэг. Теэд манай республикын олониитын ехэ ажал ябуулагша энэ эхэнэр поэдэй уран бүтээл уянгата налгай байхынгаа хажуугаар, хатуу шэрүүн, ордоhотой дорюун байдаг. Юундэб гэхэдэ, муу муухай байдалда дураа гутаhан зохёолыень колониин барлаг заншал болюулжа шадаhан Зүүн зүгэй оронуудай ажалшад үндэрөөр сэгнэдэг юм.

hаяхан уран зохёолшо Зульфия Ферганын үргэн уужам тала дайдаар ябаhанаа бусаа. Энэ урэжэлтэ баян газараар аяншалжа, гайхамшаг бэлигтэ хүнүүдтэй уулзаhанайнгаа эсэстэ шэнэ шүлэг, дуунуудые бэшээ, тэдэнэйнгээ согсолборие «Тала дайдын хэшэг» гэжэ нэрлэнхэй. Энэ ном соонь уран hайханай түгэлдэр бэлиг, түрэл хизаараа магтан дуулаhан түүрээлгэ бии.

Узбегэй уран шүлэгшэ Миртемирэй шэнэ зохёол манай Зүүн зүгэй арадуудай hайн hайхан эрмэлзэл хүсэлдэ зорюулагданхай. Агуу Октябриие удариhан В. И. Ленинэй нэрэтэй холбоотой удхые магтан дуулана. Ленин багшын захиралтаар Ташкент хотодо Гүрэнэй университет байгуулагдаа, Ленинэй захиралтаар сүл губи ашаглагдана, Ильичтэй хөөрэлдэхэ, зүбшэхэеэ эндэхи зон Москва хото ошоно...

Миртемирэй ном Агуу Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулагданхай. Гансашье энэ уран зохёолшо бэшэ, мүн манай республикын бүхы уран зохёолшод алдарта ойе угтуулан шэнэ, бэлиг түгэлдэр зохёолнуудые бэшэжэ байна. Тэдээн доторнь манай арадай дэбжэлтэ ургалта гүйсэд дүүрэнээр харуулагдахаhаа гадна, совет бүхэли бүлын бата хани барисаан үргэнөөр харуулагдана.

(АПН).

Шираб НИМБУЕВ

1. ХОЛЫЕ ЗОРИhОН ХОЛТОhОН ОНГОСО

Нарhанай холтоhоор
Нааданай онгосо
Яhала hонёор,
Яhала зохидоор
Дашатай хоюулан
Дархалба гээшэбди.
Үржэдэр тэрээнээ
Урадхуул түргэн
Уhанда табижа,
Намжар гоёор
Наадажа байтараа,
Хүлгүй гүнзэгы
Хүүюуртэ алдаад,
Хүсэжэ шадангүй
Уруу дуруу
Урмагүй бусаабди.

Яахабши теэд
Ябаг, урдаг лэ.
Урда урдаhаар,
Урууда уруудаhаар.
Олон голые
Ото дамжажа,
Олон нютагые
Ходо гаража,
Океанда хүрэтэр
Ошог лэ хамаагүй
Хоёр дарханай
Хоноон хэhэн
Холтоhон онгосо.
Кубадашье нэгэтэ
Хүрэжэ болохол,
Африкыншье эрьедэ
Аhалдажа болохол.
Басаган гү, хүбүүн гү
Барихашье аалам,
Абадаа гү, багшадаа гү
Абаашахашье аалам.
Хаанаhаа ерэhынь
Хараhаар мэдэхэл:
Хадуур балта
Хабhандань hиилээтэй.
«СССР» гэжэ
Элихэнээр түнхеэтэй.

2. ЭНЕЭДЭН

Хүхэ, ногоон,
Хүрин, ягаан,
Шабгэ улаан,
Шара, сагаан —
Үнгын гоёнууд
Үнгэтэй пластилин
Абам намдаа
Абажа үгөө.
Бажуун байтар
Бамбагар зөөлэн
Болоод орхидог.
Ботого, тэмээ,
Бодон гахай,
Шанага, аяга,
Шарга, тэргэ
Хэнэйш магтахаар
Хэжэ hурааб.
Архинша Жабые
Адляар хэhым
Хүнүүд хараад,
Хүхэртэрөө енеэлдээ.

3. ТЭРГЭ БА САМОЛЁТ

Абымни аба —
Абидын Даша
Гушан хоёр гү,
Гурбан ондо
Горючи асархаа
Город ошоходоо
Зуурандаа аяар
Зургаа хоножо,
Хүрэhэнөө хүндэ
Хөөрэдэг зантай.
Тэрэ сагта
Тэргэ моринhоо
Ондоо транспорт
Олдохогүй байгаа...

Городто ажалтай
Гончог нагасында
Үбгэн абатаяа
Үбэл ошоходоо
Самолёдоор ниидэн,
Сагтаа хүрэшообди,
Оройдоол час соо
Ошоод байгаабди.
Абымни аба
Айхабтар хүхеэ.
Зуун табяад час
Зуурандаа гаргажа,
Зургаа хоножо
Ерэhэнээ hанахадань
Ехэл жэгтэй
Байгаа бэзэ даа
Баабайда мүнөө.
«Эды hайхан,
Эды hонин
Байдалтай болоhондоо
Баярланаб!» гэн гэн
Хэды дахин
Хэлээ намда.

МОСКВАГАЙ АРТИСТНАР БЭШҮҮРТЭ

Аймагай Соёлой байшанда хүн зон олоороо сугларба. Эндэ Москвагай эстрадын артистнар ерэhэн байгаа ха юм. Харуулhан наадагайнь программа олон янзын, hонирхолтой байгаа. Советшье, харииншье композиторнуудай дуунууд, СССР-эй арадуудай хатар, операhоо абтаhан ари, миниатюрна хүгжэм, дуу, шог, интермеди болон бусадые хаража, эндэхи зон сэдьхэлээ ханан баярлаа.

Артистнар хододоо ерэжэ, иимэ наада харуулжа байhай гэжэ бэшүүрэйхид хүсэнэ.

Г. АШИРОВ.

Ленинскэ шанда зууршалга

ДҮЛЭТЭ ОКТЯБРИИН ДУУШАН

В. И. Ленин Совет засагай байгуулагдаhан тухай мэдээсэнэ.
В. А. СЕРОВОЙ зураг.

Уран бэлигэй үндэр орьёл өөдэ эрмэлзэн дүүлиhэн бэлигтэ уран зураашад яhала олон. Тэдэнэй дундаhаа оюун бэлиг түгэлдэр, онсо шадабаритай гэхэ гү, али оршон тойрожо байhан ажабайдалые өөрынгөө нюдөөр хёрхоор хаража, олониитын сэдьхэл зүрхэ уяруулма уран зураг бүтээгшэд тиимэшье олоор илгаран гарадаггүй. СССР-эй Арадай уран зураагша, олониитын элитэ ехэ ажал ябуулагша, СССР-эй Уран зурагай академиин президент, РСФСР-эй Уран зураашадай союзай нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Коммунис партиин Центральна Комитедэй гэшүүн Владимир Александрович Серов өөрынгөө эпохые шэлитэ бииреэрээ магтан дуулаhан хүнүүдэй нэгэн болоно. Тэрэнэй зураhан гайхамшагта зурагуудынь hонор хурса, гүнзэгы удхаараа арад зоной дурые буляажа шадаа.

Гол темэнь: Революциин үеын шэрүүн сагые зураглалга Агуу ехэ Ленин багшын образые, Революциин үеые алишье талаhаань харуулха гээшэ хэлэшэгүй хүшэр зорилго aaб даа. Хэды тиигэбэшье Серов дүй дүршэлөө түгэс баяжуулжа, Ленин багшын мүнхэ образые этигэмэ зүбөөр, хүнэй сэдьхэлдэ мартагдашагүйгөөр зуража шадаhан юм. «Смольныдо», «Владимир Ильич Ленин Бүхэроссин Соведэй съездэдэ», «Үбэлэй ордон эзэлэлгэ», «Дохёо хүлеэнэ», «Газар тухай декрет», «Эб найрамдал тухай декрет», «Деревниhээ шэнэ hонинууд», «Ленинтэй», «Горки» гэхэ мэтэ зурагуудынь манай Эхэ ороной ажалшадта элитэ болоhоор үнинэй.

Арад зоной дундаhаа урган гараhан элитэ ехэ уран зурааша В. А. Серов өөртөө эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг, оюун бэлигэй далайда хубитаяа оруулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдон ябадаг, шэнэ hонирхуулма зохёол-зураг ажабайдалhаа бэдэрдэг. Дороhоо урган гараhан залуу уран бэлигтэйшүүлые нүхэр В. А. Серов хододоо дэмжэжэ, али болохо аргаар туhалдаг, баян дүй дүршэлөө хубаалдадаг байна.

РСФСР-эй Уран зураашадай союзай секретариадай правлени тэрэнэй зурагуудые Ленинскэ шанда зууршалhан байна.

Б. А. Серов дээдын энэ ехэ шанда хүртэмөөр кандидат.

Б. ЗОДБОЕВ.

Дохёо хүлеэнэ (добтолгын урда тээ).
В. А. СЕРОВОЙ зураг.

ХАНИНАР ХАРИЛСАА ХОЛБООН ТУХАЙГАА ХӨӨРЭНЭ

(Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туhалалсалга тухай договорой Советскэ Союз Венгриин Арадай Республика хоёрой хоорондо баталагдаhаар февралиин 18-да 18 жэл гүйсэбэ)

Хани барисаан тухай хэлсээнэй баталагдаhаар 18 жэл болобо. Гэбэшье энэ хани барисаан үни хада, үшөө түүхэ домогто ороhон 1919 ондо, «Венгриин Совет Республика мандаха болтогой!» гэhэн Ленинэй үгэнүүдэй бүхы дэлхэй дээрэ сууряатан дуулдажа байха үедэ бии болоhон байгаа. Тэрэ жэлдэ Совет Россиин hүүлээр Совет Венгри бии боложо, 133 баатарлиг үдэрнүүдэй турша соо оршоhон байгаа. Энэ хани барисаан 18 жэлэй урда тээ договороор баталхагдажа, шэнэ харилсаанда, али бүхы талын, үрэ ехэтэй харилсаа холбоондо эхи табяа hэн. Энэ хани барисаан, харилсаа холбоон венгр ажалшадта ямар удха шанартайб? Энэ асуудалда венгр ханинар өөhэдөө харюусаа үгэнэ. Венгер-совет хани барисаанай булгэмэй hаяхан болоhон дүрбэдэхи съездын делегадуудай — элдэб олон ажалай хүн зоной түлөөлэгшэдэй, ороной бүхы областьнуудай түлөөлэгшэдэй хэлэhэн үгэнүүдэй тэмдэглэн бэшэгдэhэн блокнодой хуудаhануудые би иран харанаб. Тэдэнэртэ үгэ үгэел даа.

ВСРП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, секретарь Иштван Сирмаи: 1919 ондо венгр арад ород хүдэлмэришэдhөө хамагай түрүүн жэшээ абажа, өөрынгөө орондо пролетариадай диктатура тогтоогоо hэн. Социалис обществын илан мандахын түлөө манай 100 мянган венгр аха дүүнэрэй совет газар дээрэ байлдаhыень бидэнэр омогорхолтойгоор, баяр баясхалантайгаар hанан дурдадаг байнабди. Венгер-совет хани барисаан иигэжэл эхилhэн байгаа. Энэ хани барисаан тэмсэлэй үедэ, зоболгон түлилган соогуур батадхан бэхижүүлэгдэhэн байгаа. Хорин табан жэлэй турша соо фашис алалга хюдалгада дайрагдажа байхадаа, хүдэлмэришэд, таряашадай эрхим хүбүүд болон интеллигенци энэ хани барисаагаа мартангүй, hанажа ябадаг байгаа.

Венгер-совет хани барисаанай түүхэдэ 1945 ондо шэнэ шата эхилээ hэн. Совет сэрэгүүд манай Эхэ орониие сүлөөлөө, ороноо hэргээхэ, эрхэ сүлөө, национальна бээе даанхай байдал лайшалан абаха, хуби заяанайнгаа эзэд болохо хэрэгтэмнай совет хүнүүд туhалаа. Тиин 1919 ондо эхилhэн революциие Совет ороной туhаламжатайгаар үргэлжэлүүлэн урагшаа дабшахадаа, бидэнэр арадай засаг тогтоогоободи, социалис общество байгуулжа орообди.

Венгер-совет хани барисаанай булгэмэй генеральна секретарь Иштван Криштоф: Советскэ Союзтай байгуулагдаhан экономическа болон худалдаа наймаанай холбооной сэгнэшэгүй ехэ удха шанарые онсолон тэмдэглэхые би хүсэнэб. Манай гадаадын бүхы худалдаа наймаанай 35 шахуу процентнь Советскэ Союзай хубитада хүртэнэ. Хилын саанаhаа манай абадаг бүхы түүхэй эдэй дунда зэргээр 70 процентые Советскэ Союз манда үгэдэг. Энэ баримта ашагта малтамалнуудаар дутамаг Венгридэ шиидхэхы удха шанартай. Тиихэдэ Советскэ Союзда Венгриин худалдадаг бүхы юумын 60 процентнь машина бүтээлэй продукци болоно. hүүлэй арбан жэлэй турша соо манай худалдадаг фармацептическэ продукциин хэмжээн таба дахин нэмээ. Мэнэ hаяхан дүүрэhэн хоёрдохи табан жэлэй үедэ советскэ проектнэ документациин үндэhөөр, совет мэргэжэлтэдэй туhаламжатайгаар тон томо олон промышленна предприятинууд ашаглалгада үгтөө. Дунайн металлургическа заводой халуунаар болон хүйтэнөөр дабтан hунаажа прокат гаргадаг цех, Секешфехервартахи хүнгэн металлнуудай завод, «Тисса» гэжэ химическэ комбинат, Сязхаломбаттадахи электростанци болон нефть шанаржуулдаг завод, «Дружба» гэжэ нефтепровод болон бусад олон барилганууд тэдэнэй тоодо оролсоно. Нефтиин магистраляар 1970 ондо Венгри 4 миллион тонно «хара алта» Волгын эрьеhээ абажа шадаха. Совет оронhоо 3 миллиард киловатт-час хүрэтэр электрын элшэ хүсэн абтаха байна. Энэ хадаа Тиссапалконьско электростанци шэнги 3 электростанциин гаргаха элшэ хүсэнэй шэнээн болоно. Теэд тус станциие барихын тула 5—6 миллиард форинт гаргашалагдаhан байгаа бшуу.

Венгриин Наукануудай академиин генеральна секретарь Тибор Эрдеи-Груз: тэгшэ эрхэтэй байлгада, харилсан туhалалсалгада үндэhэлдэг бата бэхи харилсаа холбоо агуу ехэ гүрэнтэй ороной түүхэдэ бидэнэр анха түрүүн тогтоогообди. hүлшын арбан табан жэлэй турша соо Советскэ Союз 1800 шахуу промышленна предприятинуудай хүсэд документациие манай мэдэлдэ үгөө. Венгриин 3500 мэргэжэлтэ байра дээрэнь ошожо түрүү технологи, үйлэдбэриин хүдэлмэриин онол аргануудые шэнжэлхэ арга боломжотой байгаа. Совет дээдэ hургуулинуудые 3000 венгр залуу мэргэжэлтэд дүүргээ.

Поэт Габор Гараи: Венгридэ бэшэгдэhэн романууд, шүлэгүүд болон зүжэгүүдэй ород, тайлбарилан хэлэбэл уласхоорондын, хэлэн дээрэ олон тиражтайгаар хэблэн гаргагдадаг болоhон баримта венгр литературын дэлхэйн удха шанартай бололсожо байhые харуулна. Мүнөө тэрэниие дэлхэйн бүхы нютагуудта уншана. Манай классигууд — Петефи, Мадач, Иожеф болон бусадhаа гадна, Венгриин мүнөөнэй уран зохёолшод, поэдүүд, драматургнууд — А. Гидаш, Б. Иллеш, Й. Дарваш, Д. Ийеш, Л. Галамбош гэгшэд совет уншагшадай дунда суутай болонхой. Нүгөө талаhаа совет шэнэ зохёолнуудые венгр хэлэн дээрэ хэблэн гаргалга маанадта ехэ ушар боложо үгэнэ.

М. ПОПОВ,
ТАСС-ай корреспондент.

Январь соо Венгриин Арадай Республикада 64-дэхи город бодоо. Ниислэл хотоhоо 30 километртэ байhан урдын Геделле гэжэ тосхон город болобо. Энэ шэнэ городто 20 мянган хүн ажаhуудаг. Эндэнь хүдөө ажахын мэдээжэ институт, промышленна хоёр томо предприяти бии юм. Холын хараата түсэбэй ёhоор больница, hургуулинууд, магазинууд баригдахаар хараалагданхай. Зураг дээрэ: хүдөө ажахын институдай газаа.

МТИ—ТАСС-ай фото.

НИИСЛЭЛ ХОТОhОО ЕРЭhЭН БЭШЭГ

ЛЕНИНЭЙ МАВЗОЛЕЙ СОО.

Москва хото ерэhэн хүн бүхэн хэдышье сүлөөгүй ябаа haa, Эхэ оронойнгоо ниислэлэй эгээн нангин газарнуудые үзэхэ хараха гэжэ оролдодог байhаниинь элитэ даа. Албан хэрэгээр арбаад хоногоор ерэhэн Галдан Дугар бидэ гурбан хара эртэ бодоод, Улаан талмай ошобобди. Иимэ эртэ, тиигэшье эдэ үдэрнүүдтэ ехэ хүйтэн байбашье, хүн зон эндэ олоороо сугларанхай. Бидэ нэн түрүүн Ленинэй мавзолейдэ орохо гэжэ хүнэй удаа зэлгэжэ зогсобобди. Хойноhоомнай зэргэлжэл байна. Тиигэжэ арба нэгэн саг болоходо, хоёр-хоёроороо зэргэлээд урагшаа ябажа эхилбэбди. Мавзолейн үүдэ оромсоороо малгайгаа абажа, Ленин багшынгаа бэеын хажууда ерэхэдээ, алхамаа бүришье удааруулан, hүгэдэн харанабди.

Хойноhоомнай хүн зон хоёр хоёроороо зэргэлээд ябажал ябажал байна. Эхэ оронойнай, мүн ондоошье гүрэнүүдэй элдэб үндэhэ яhатан, элдэб хэлэтэн эндэ бии. Зүгөөр дэлхэйн арадуудай эдэ бүхы түлөөлэгшэд «Ленин» гэhэн эгээн дүтэ түрэл нэрые нэгэн адляар үгүүлэн дабтажа ябана.

СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН

Совет Армиин дуу, хатарай суута ансамблиин хатар, дуунуудые хараха, шагнахаяа Съезднүүдэй ордондо оробобди. Партиимнай хорин хоёрдугаар ехэ хуралай урда тээхэнэ үүдэеэ сэлиhэн энэ томо барилга үнэхөөрөөл hайхан ордон байна даа. Гол түлэбтөө шэлээр бүтээгдэhэн ха даа досоогоо hаруул, сэбэр гээшэнь гайхалтай! Аяар зургаа мянган хүнэй багтаха уужам залтай, «Орон доомнай эгээл ехэ сценэтэй ордомнай энэл» гэлсэнэ. Сценэ дээрэнь табигдадаг бүхы зүжэг наадачууд залай алишье тээhээ — амфитеатр, балконhоошье адли тодоор харагдана. «Мүнөө бидэнэй байhан энэ ордон соо мэнэ hаяар партиимнай хорин гурбадахи съезд нээгдэхэнь. «Одоол гоё ордон байна даа!» — гэлдэжэ, баясан hуутарнай, хүшэгэ нээгдэбэ.

Сэрэгэй ногоон гимнастерко, сэнхир хүхэ галифе, хаб хара хром сабхи, улаан хүбөөтэй ногоон фуражка үмдэhэн зуу гаран буhэтэйшүүл дүрбэн зэрэг боложо, сценэ дээрэ зогсоно. Улаан Тугай орденто, Совет Армиин хатар, дуунай ансамблиие элитэ композитор, Москвагай консерваториин профессор, генерал-майор Александр Васильевич Александров (1883—1946) анха түрүүн эхи табин ударидаа. А. В. Александровой нэрэмжэтэ энэ ансамблиие 1946 онhоо тэрэнэй хүбүүн Борис Александрович Александров хүтэлбэрилнэ. Абынгаа хэрэгые амжалтатайгаар үргэлжэлүүлжэ ябаhан элитэ совет композитор, дирижер, СССР-эй арадай артист, Гүрэнэй шангай лауреат полковник Б. А. Александров «Парти тухай кантата», «Ленин тухай дуун», «Агуу гүрэмнай мандаг лэ» гэхэ мэтын арад зоной дунда алдартай болоhон дуунуудай хүгжэмые найруулан бэшэhэн байна.

Эгээн түрүүн ансамблиин артистнууд «Ленин тухай дууе» зэдэлүүлбэ. Удаань Эхэ орон тухайгаа ирагуу гоёор дуулаа. «Солдадай походно дуун» гэжэ дуус Николай Гресь Александр Сибирцев хоёрой дуулахадань, зал соо нэрьемэ альга ташалган удаан үргэлжэлжэ, тэдэ хоёр солист дуунайнгаа зарим бадагуудые дахин дуулажа үгэхэ баатай болобо. Мүн «Калина», «Во поле березонька....» мэтын арадай дуунуудые уянгатуулан дуулаа. Тиигэжэ Совет Армиимнай арад зонтоёо, түрэл партитаяа нягта холбоотой байhые энэ мэргэжэлтэй коллектив элитэ тодоор харуулаа.

Москва. **Ц. БУДАЕВ.**

БЭЛЭГЛЭҺЭН НОМУУДАЙ БИБЛИОТЕКЭ

Железнодорожно районой гэр байрын 5-дахи управлениин дэргэдэ олониитын үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн шэнэ библиотекэ нээгдэбэ. Мүнөө тэрэ библиотекын номой фонд улам нэмээгдэнэ. Тэндэхи арад зон өөһэдынгөө библиотекэдэ элдэб ном һайн дураараа бэлэглэнэ.

Уран зохёолшо Данри Хилтухин уран зохёолой болон хүүгэдэй 30 гаран ном энэ библиотекэдэ үгөө. Доцент Н. С. Кузнецов, С. И. Андронова, А. С. Солнцева, Ж. Ж. Жамсаранова болон бусад хэдэ хэдэн ном бэлэглэбэд.

Библиотекын гол фондынь гэр байрын 5-дахи управлениин хүн зоной хүсөөр байгуулагдаһан байна. Тус библиотекэ нээгдэһэн түрүүшынгээ үдэртэ 800 номтой болоод байба. Тэндээ уншалгын залтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекые даагша нүхэр Куракова түрүүшынгээ уншагша Пилуновада ном үгэжэ байна.

И. КРАСАВЦЕВ.
Фотонь авторай.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ХОЛБОО БАРИСААН ХҮГЖЭНЭ

Орденто ЛВРЗ-гэй коллектив Яруунын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоо барисаатай. Заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд малшад, таряашадай ёһотойл туһалагшань болоһоор үнинэй. Үбһэ таряа хуряалгын үеэр заводой хүдэлмэришэд колхоз, совхоз олоороо гаража, нилээд ехэ хүдэлмэри хэдэг юм. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин энэ тэрэ һалбарине оньһожоруулха, томо томо барилга барихада яруунынхидта ЛВРЗ-гэй оло мянган хүдэлмэришэд найдадаг. Зүб даа. Тэдэнэй хэһэн юумые тоолохо болоо һаа, тоо томшотүй олон.

Шефүүд хоорондоо мүрысэдэггүйшье һаа, жэлэй дүүрэхэдэ ажал хүдэлмэриингөө дүнгүүд, саашанхи хараа түсэб тухайгаа суггаа хөөрэлдэжэ, зүбшэдэг заншалтай болонхой.

Үнгэрһэн субботын үдэшэ ЛВРЗ-гэй Культурын ордондо хүн зон олоороо сугларанхай. Эндэ Яруунын аймагай колхоз, совхозуудай түрүүшүүл, заводой эрхим хүдэлмэришэд сугларанхай. Ажал хэрэгээрээ шалгаржа, сууда гараһан һаалишад, хонишод, механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон хамта табин хүн орденто заводой коллективтэ айлшан болоо ерээ ха юм. Президиумдэ һууһан тугалшан, һаалишан, механизатор, заводой түрүү хүдэлмэришэд, булад шудхагшад, слесарь, токарьнуудай шэг шарайда урихан миһэрэл бадарна.

Баяр ёһололой үдэшэ эхилбэ. Ирагуу һайхан хүгжэм зэдэлшэбэ. Ажал хэрэгээрээ алдаршаһан заводой түрүүшүүл, «Исингинский», «Комсомольский», «Еравнинский» совхозуудай түлөөлэгшэд улаан тугуудаа барин гаража ерэнэ. Альга ташалганшье нэрьешэбэ. Эдир ленинецүүд слёдто хабаадагшадые амаршална.

Мүнөөдэр заводой, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй хамтын слёт боложо байна, хото, хүдөөгэймнай холбоо барисаан гээшэ үдэрһөө үдэртэ бэхижэжэ, ажал хэрэгээшье суттаа шахуу хэдэг болоно бэшэ гүби, гээд заводой начальник нүхэр Павленко омог доюунаар хөөрэнэ.

Орденто заводнай хүндэтэ нэрэеэ үндэр дээрэ үргэн ябана. Түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, баясама үрэ дүн түйлаа. Тус коллектив түйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, локомотив заһабарилха хүдэлмэреэ үдэрһөө үдэртэ бүри шанаржуулан һайжаруулжа байдаг. Мүн шефскэ туһаламжаяа бүри үргэдхэн, холбоо барисаагаа бэхижүүлжэл байдагынь һайшаамаар. Баримта болгон нимэ нэгэ жэшээ харуулая.

Заводой коллективэй хүсөөр Яруунын аймагай колхоз, совхозуудта хамта үхэрэй юһэн дал, хонинной байха юһэн байра, оньһожоруулһан кормокухнитай шахан тарагалуулха малай бааза, арбан табан байрын гэр болон монтажна ехэхэн хүдэлмэри хэгдэһэн байха. Мүн техническэ туһаламжа болгон түмэр отолдог 20 шахуу түхеэрэлгэнүүд үгтөө. Гадна, заводой уран һайханай бүлгэм гүүртэ, отара, полевой станууд дээгүүр ябажа, һонирхолтой концерт харуулдаг.

— 1966 ондо шевскэ бүри ехэ хүдэлмэри ябуулхаар хараалнабди,—гээд заводой начальник хөөрэнэ. Жэшээнь, Яруунын совхоздо 500 дүрбэлжэн метр талмайтай модо үйлэдбэриин цех баригдаха. Нилээд олон байрын гэрнүүдые барихаар хараалагдана. Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд иимэ ехэ туһаламжа абажа байхадаа, барагдашагүй баяртай гэжэ мэдээ. Ажал хэрэгтээ бүри оролдосотойгоор, бүри шунахайгаар оролдодогынь мэдээжэ.

— Манай аймагай ажалшад түрэл партиингаа түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэ, танай заводой горитойхон туһаламжада харюу болгон энэ жэлдэ хүдөө ажахыһаа бүри ехэ продукци үйлэдбэрилэн гаргахабди, энэмнай манай хамтын хэрэгтэ горитойхон оруулалта боложо үгэхэнь дамжаггүй,— гээд хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр Тюменцев хөөрэнэ.

«Комсомольский» совхозой эрхим тугалшан Березовская ажал хүдэлмэри тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрөө.

Коммунис ажалай ударник слесарь Уфимцев, Яруунын совхозой малшан Нимбуев, коммунис ажалай ударник нүхэр Кравчук гэгшэд хойно хойноһоо һубарилан ендэр дээрэһээ үгэ хэлэнэд. Бултал ажал хүдэлмэридөө яажа, ямар аргаар амжалта түйлаа тухайгаа, ерээдүйнгөө түсэб даабари тухайгаа хөөрөө.

Слётто хабаадагшад КПСС-эй болохоёо байгаа XXIII съездые хүндэлэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, заводой коллектив дээшэлүүлэгдэһэн уялгатай хандалга бэшэг абаа.

Слётой түгэсхэлдэ Яруунын бүлэг түрүүшүүлдэ заводой зүгһөө хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Һүүлээрнь сугларагшадта заводой уран һайханай бүлгэм һонирхолтой концерт харуулаа.

А. ШАПОШНИКОВ.

ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Хираанай Адагай 8 жэлэй һургуулиин һурагшад Хяагтын совхозой таряашад, малшадта али болохоор туһална.

Һургуулиин пионернүүдэй дружинын совэдэй хүтэлбэреэр совхоздо һурагшадай ямар туһаламжа хүргэхэ байһан түсэбые класс бүхэндэ хүргөө. Огородой ургасада оруулагдаха шубуунай аргал һурагшад суглуулжа эхилээ.

Ахалагша классуудай һурагшад багшанартайгаа хамта совхозой 1-дэхи отделенидэ хонишодой шэнэ байра бэлэн болголтодонь туһалалсажа, байрыень сэбэрлээ. Мүн байрын оройе һолоомоор хушажа үгэбэ. Энэ хүдэлмэридэ 45 хүн хабаадалсаһан байна.

Һургуулиин класс бүхэн тус тустаа совхозой отара, гүүртэнүүдые шефтээ абаад, тэдэнэртэ туһална. Тиихэдээ культбааза, улаан булангуудыень уряа лозунг, плакадаар шэмэглэнэ. Библиотеканүүдтэнь шэнэ шэнэ номуудые абаашажа үгэнэ. Малшадта концерт харуулна.

В. УСОЛЬЦЕВ.

ПАТРИОДУУД ДОБТОЛНО

ЛОНДОН, февралиин 16. (ТАСС). Урда Вьетнамай патриодууд Да-Нангын, Чулайн ба бусад американска баазануудые хоорондонь холбодог шоссейнэ шухала харгы дээрэ байдаг хархис сэрэгүүдэй ехэ постдо мүнөөдэр добтолоо. 4 час шахуу үргэлжэлһэн байлдаанай үедэ Сайгоной сэрэгүүд ехэ гээлтэ хоролтодо ороо гэжэ Рейтер агентство дамжуулна.

Сүлөөлэлгын армиин подразделенинүүд үсэгэлдэр Сайгонһоо хойгуур 560 километртэ байдаг Тамку нютагһаа барууханаар хархис сэрэгүүдэй гарнизондо добтолоо. Гадаадын агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ гарнизон «дундуур гээлтэдэ» ороһон байна.

Американска адмиралай мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Американска Номгон далайн флодой командалагша адмирал Рой Л. Джонсон гэгшэ февралиин 15-да болоһон пресс-конференци дээрэ иигэжэ мэдүүлээ: Вьетнамда эсэргүү сэрэгэй ябуулганuудта мүнөө 175 гаран корабль, 700 шахуу самолёт, корабльнуудай ба авианосецуудай борт дээрэ байдаг 80 мянга шахуу хүн хабаадана. Энээнһээ гадна, Урда Вьетнамда далайн ябаган сэрэгэй 38 мянган солдат, сэрэгэй 9700 морягууд бии байна гэжэ мэдээсэбэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

Италиин ажалшад буһалгаалан бодонхой

РИМ, февралиин 16. (ТАСС). Италида мүнөө 2 миллион шахуу ажалшад забастовко хэнэ.

Металлургическа, машина бүтээдэг промышленностиин 1200 мянган хүдэлмэрилэгшэд ажалай шэнэ хэлсээ баталха эрилтэ табижа, энэ һара соо хоёрдохёо забастовко соносхобо. Эдэнэр ажалшадай профсоюзна эрхыень предприятинуудай эзэдэй мэдэрхэ, орон дотор юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрһэнтэй дашарамдуулан салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табина. Энэ Италиин эдеэ хоолой промышленностиин 500 мянган хүдэлмэришэд мүнөөдэр забастовко хэжэ эхилээ. Эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй мүнөөнэйнь бүгэдэ ниитын забастовко — Италиин хүдэлмэришэн ангиин тон ехэ илалта болоно. Промышленностиин энэ һалбарида хүдэлмэрилдэг, элдэб профсоюзуудта хабаатай ажалшад олон жэлэй турша соо анха түрүүшынхеэ нэгэдэмэл фронтоор тэмсэжэ байна.

Энгэй автобусно компанинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй 48 часай забастовко хоёрдохи үдэрөө боложо үргэлжэлһөөр. Ороной олохон городуудта барилгашадай стачканууд боложо байнхай. Экономическа эрилтэнүүдээ хамгаалһан Италиин хүдэлмэришэдэй забастовкын хажуугаар, амгалан байдалай политика баримталан бэелүүлжэ, дотоодын бэрхэтэй асуудалнуудые шиидхэжэ шадаха шэнэ правительство эмхидхэхэ эрилтэ табиһан ажалшадай демонстрацинууд, митингнүүд болоно.

„Реногой" хүдэлмэришэдэй демонстраци

ПАРИЖ, февралиин 16. (ТАСС). Францидахи «Реногой» автомобильна эгээн томо заводуудай 12 мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшад үсэгэлдэр Париж шадарай Булонь-Бианкурада ехэ митинг, демонстраци хэбэ. Забастовкын удаадахи энэ жагсаал Ажалай бүгэдэниитын конфедерацида (ВКТ), Франциин ажалай демократическа конфедерацида (ФДКТ), «Форс Увриер» гэдэгтэ хамаатай профсоюзуудай уряалаар эмхидхэгдэһэн байна. Демонстрацида хабаадагшадай Булонь-Бианрынь үйлсэнүүдээр дабшан гарахадань, улад зон дэмжэн амаршалаа. «Нэгэдэл! «Салин хүлһэ дээшэлүүлэгты» гэһэн үгэнүүдые демонстрантнууд хашхаралдаба. Митингын дүүрэһанэй һүүлээр хүдэлмэришэдэй делегаци өөһэдынгөө эрилтэнүүдые заводуудай дирекцидэ барюулаа.

Демократиие хамгаалан...

АФИНА, февралиин 17. (ТАСС). Демократи ба конституци хамгаалһан митинг Центрэй союз гэдэг партяар эмхидхэгдэжэ, үсэгэлдэр үдэшэ Афинын центртэ болоо. Афина хотын хэдэн зуу мянган зон Клафмонос гэжэ талмай дээрэ, ойро шадарай үйлсэнүүдтэ дүүрэн сугларaa. «Конституци мандаха болтогсой!», «Демократи», «Сүлөөтэ арад һунгалта хэхэ эрилтэ табина» гэһэн лозунгнууд радиогоор дамжуулагдаба. Центрэй союзай ударидагша Папандреу митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Пуэрто-Рикые бэеэ даанги болгохын тула тэмсэл

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 16. (ТАСС). Пуэрто-Рикэдэ бэеэ дааһан байдал олгохо уряатай ехэ демонстраци Сан-Хуанда (Пуэрто-Рико) болобо. Сан-Хуанһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ демонстраци «Пуэрто-Рикэдэ бэеэ дааһан байдал олгохын түлөө хүдэлөөнэй», студентнэрэй бусад хэдэн эмхинүүдэй үүсхэлээр үнгэргэгдөө.

Айюб Хан үгэ хэлээ

КАРАЧИ. (ТАСС). Пакистанай президент Айюб Хан Навабшах хотодо үгэ хэлэхэдээ, Пакистанай улад зоной правительстваа тойрон нэгэдэхэ, эмхидэхыень президент уряалаа. Тиихэ зуураа, Ташкентын Декларaци тушаа элдэб үгэ хуур, һураб зэрэб тараагшадые шүүмжэлээд, энэ хэлсээе, мүн правительствын бусад хэмжээ ябуулгануудые буруугаар шүүмжэлһыень эрид буруушааба. Пакистанда бэрхэтэй саг тохёолдонхой, тиигэбэшье һаань, оромнай бата нэгэдэлтэй байдал, шэнэ амжалтануудые түйлажа шадаха гэжэ Айюб Хан мэдүүлбэ.

Хэмфри Дели ерэбэ

КАРАЧИ, февралиин 16. (ТАСС). США-гай вице-президент Хэмфри Дели ошохоёо мүнөөдэр Карачиһаа ниидээ.

Хэмфри Пакистанда ошоод байха үедөө президент Айюб Хантай, гүрэнэй бусад ноёдтойнь уулзаһан. Вьетнамай асуудалые, мүн Пакистанда экономическа туһаламжа үзүүлхэ тухай асуудал зүбшэлһэн байна.

Индиин делегадай мэдүүлгэ

ЖЕНЕВЭ, (ТАСС). Манай комитедтэ СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын һаяхан эльгээһэн бэшэгые Индиин делегаци һайшаана гэжэ Индиин түлөөлэгшэ Триведи 18 гүрэнэй комитедэй заседани дээрэ мэдүүлбэ. Өөрынгөө территори дээрэ ядерна зэбсэггүй болобошье, договорто хабаадаһан оронуудта эсэргүү шэглүүлжэ ядерна зэбсэг хэрэглэхые хориһон статья ядерна зэбсэг тараахагүй тухай договорто оруулхаар Советскэ правительствын бэлэн байһыень манай делегаци һайшаана. Энэнь ядерна зэбсэг тараалгые хорихо договорой проект тухай бидэнэй хэжэ байгаа хэлсээнэй амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ туһатай алхам болохонь дамжаггүй гэжэ Индиин делегат хэлэбэ.

Ондоо гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаха ябадал тэ[illegible] дуулхагүй, уласхоорондын арса[illegible] шиидхэхэдээ хүсэ хэрэглэлгэһээ [illegible] саха тухай ООН-ой Генеральна [illegible] самблейн резолюциин Советскэ [illegible] зай үүсхэлээр абтаһаниинь ш[illegible] байна гэжэ Триведи тэмдэг[illegible] Энээнтэй дашарамдуулан, Инди [illegible] кистан хоёрой хоорондын хари[illegible] һайжаруулгын эхи табиһан Ташк[illegible] дэхи уулзалгые жэшээ болгон ду[illegible] ба.

ЮАР — полициин шорон

ЛОНДОН, февралиин 16. (ТАСС). Урда-Африкын Республика түрмэдэ хаагдаһан хүнүүдэй тоогоор дэлхэй дээрэ түрүүшын һууринуудай нэгые эзэлнэ гэжэ «прогрессивнэ партиһаа» парламентда һунгагдаһан гэшүүн Элен Сюзман суглаанай палатада һаяхан мэдүүлээ.

Мүнөө ЮАР-ай түрмэнүүдтэ хэдэн арбаад мянган хүн хаагданхай байдаг. Парламентын гэшүүдэй мэдэрһэнэй ёһоор, африканецуудые хааһан түрмэнүүдтэхи байдал дундада эуун жэлэй үеынхидэл адлишуу.

Политическэ хэрэгээр хаагдаһан хүнүүд тушаа Фервурдай мүрдэлгэшэд илангаяа хэрзэгы шарү[illegible] хандана. Орон доторнь 10 м[illegible] шахуу хүн иимэ хэрэгээр гэмн[illegible] хаагданхай. Эдэнэрые сохино, [illegible] шана, айхабтар ехээр зобооно г[illegible] мэдээсэлнүүд абтана.

1964 ондо эндэхи түрмэн[illegible] 400 мянга гаран хүн гэхэ гү, Ю[illegible] ай бүхы хүн зоной 2,4 проце[illegible] хаагдаһан байгаа. Тэдэнэй 288[illegible] ниинь сүүдлэгдэһэн. Гансахан [illegible] соо 1964 оной тэнгһээ хойшо 1[illegible] оной июнь хүрэтэр, орон доторнь хүн саазалагдахаар шиидхэгдэһэн, хүн саазалагдахаар шиидхэгдэһэн.

Арад зон тухай сайгонойхёор „һанаагаа зоболго"

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 14 миллион хүн зонтой Урда Вьетнамда оройдоо 1000 врач бии юм. Тэдэнэй 800-ниинь армида татагданхай. Энээн тухай «Нью-Йорк Джорнэл-Америкэн» гэжэ газетэ мүнөөдэр мэдээсээ.

Джакартада сүүд болоно байнхай

ПАРИЖ, февралиин 16. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Джакартаһаа дамжуулһанай ёһоор, Индонезиин компартиин ЦК-гай секретариадай тэшүүн, Индонезиин профсоюзуудай Центральна Федерациин (СОБСИ) национальна соведэй түрүүлэгшэ Ньоно гэгшые сүүдлэжэ эхилэнхэй. Ньоно үнгэрэгшэ жэлэй «сентябриин 30-най хүдэлөөндэ» хабаадаа гэжэ гэмнэгдээд, сэрэгэй трибуналда үгтэһэн байна.

ЗАЛУУ АНГУУШАН

Захааминай заготконторын залуу ангуушан Жаргал Бадмаев агнууриин байгша сезонине амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Тэрэ агнууриин эхилһэнһээ хойшо 849 хэрмэ, 18 һолонго баряа. Тиигэжэ түсэбөө 210 процент дүүргэһэн байха юм. Энэ эрхим ангуушан намар-үбэлэй агнууриин үедэ 800-гаад түхэригэй олзо хэбэ.

Мэлэ нютагта үдэжэ, ехэ болоһон энэ хүбүүн бага наһанһаа хойшо ангай зүргэ дахажа, ой тайга ото хэһэдэг байһан. Совет Армиин албандашье ябахадаа мэргэн буудалгаараа шалгардаг байгаа гэхэ.

Залуу ангуушан Жаргал нёдондошье олзоборидо ябахадаа ан олоор барижа, шагналда хүртэһэн юм. Мүнөөшье түрүү ангуушадай зэргэдэ.

Д. ШАГДУРОВ.

Хүнүүд олоороо үхэнэ, врачнууд дутана...

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 16. (ТАСС). «Холбоото Штадуудта дэлхэй дээрэхи эгээн һайн медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэдэг гэһэн баталамжа—хооһон һайрхалга болоно»,—гэжэ США-гай элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй ба социальна тэдхэлгын министрэй туһалагша Ф. Кеппел мэдүүлбэ. Тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор, США-дахи зүрхөө үбдэдэг хүнүүдэй тоо «дэлхэй дээрэ эгээн дээдэ хэмжээндэ хүрэнхэй», 40—54 наһатай американецуудай иимэ үбшөөр үхэлгэнь бусад индустриальна оронуудайхиһаа «һураггүй олон» байна.

Орон дотор врачнуудай, бусад медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй дуталадаг тухай хэлэхэ зуураа, иигэжэ дурдаба: Америкын 900 городто шалгалта хэхэдэнь, эдэ бүхы городуудаар түргэн туһаламжа үзүүлдэг хүнүүдэй дундаһаа оройдоол 162-ынь мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо орохоор. Нүгөөдүүлынь нюргаа гэмтэһэн, ухаа мэдээ алдаһан хүнүүдые хайшан гээд абаашахаяа мэдэхэгүй байшоо. Энээнһээ гадна, негр үхибүүдэй олоороо наһа барадаг байһые Кеппел дурдаба. Тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор, негр үхибүүдэй наһа баралга сагаан шарайтанайхиһаа гурба дахин олон тохёолдоно. Нью-Йоркын Гарлемэдэхи мянган негр үхибүүн бүхэнэй 50-ниинь үхэнэ.

Расистнуудай түсэб буруу һүрөө.

ЛУСАКА. (ТАСС). Африканска арми гэдэгые байгуулха гэһэн Урда Родезиин расистнуудай һэдэлгэ буруу һүрөө.

Африкан арадай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе африкынхидай өөһэдынь гараар дарахын тула иимэ «арми» байгуулагдаһан байна.

Расистнуудаар тэдхэгдэдэг, юрэнхыдөө өөһэдын эзэдэй ямаршье эрилтэ дүүргэдэг 35 вождь «нэгэшье солдадые элсүүлхэ аргамнай үгы» гэжэ мэдүүлхэ баатай болоо.

Африкын хүн зон Смидэй ёһо гуримые эрид буруушааханаа гадна, мүн тэрэ ёһо гуримда бэеэ худалдаһан вождьнорто эсэргүүсэн тэмсэнэ. «Африканска арми» хэзээгүй бидэниие өөһэдыемнай дайлажа болохо гэжэ тэдэ вождьнор айна.

Ядерна „хамжалгын" хойноһоо ябуулта

БОНН, февралиин 16. (ТАСС). ФРГ-гэй оборонын министр Фон Кассель мүнөөдэр Вашингтон ошохоор мордоо. Мүн нэгэ үдэр урид бундесверэй командалагша генерал Третнер Холбоото Штадуудта ошоһон байна. «Макнамарын комитет» гэдэг дотор хэдэн һарын урда тээ эмхидхэгдэһэн, «ядерна түсэблэлгын хүдэлмэришэ бүлэгэй» зүблөөндэ Баруун Германиин сэрэгэй ноёд хабаадаха юм ха.

Рейндэхи политическэ шэнжэлэгшэдэй һанамжын ёһоор, Бонной засагаархид бундесверые ядерна-ракетнэ зэбсэгтэ хамжуулха зорилготой атомна һанаашалгануудаа бүрин хангуулха гэһэн эрилтээ үшөө [illegible] табихын тула США-гай ниислэл[illegible] зүблөөе хэрэглэхэ һанаатай б[illegible]

«Зюддейче Цейтунг» газетын[illegible] нөөдэр тэмдэглэһэнэй ёһоор, Хассель НАТО-гой «ядерна хара[illegible] дол тодорхойлгодо» ФРГ-гэй [illegible] даха түсэбүүдые найруулһан «[illegible] хы документ» Вашингтондо зуу[illegible] ха һанаатай. Энээнтэй даша[illegible] дуулан, Вашингтон ошоод [illegible] һан фон Хассель, Третнер[illegible] шэд «Бонной атомна эрхэ» [illegible] хыень НАТО-до хабаададаг я[illegible] гүрэнүүдһээ «эрид гуримаар» [illegible] тэ табиха байха гэжэ Баруун Ге[illegible] ниин хэблэл тэмдэглэнэ.

Сириин Национальна революционно совет шэнэдхэгдээ

ДАМАСК. (ТАСС). Ороной хуули гаргаха дээдэ зургаан болохо Национальна революционно соведые (НРС) зарим тэды хубилха тухай декрет Сириин президентын совет гаргаба.

95 гэшүүнтэй НРС-эй урдын составһаа 30 хүн гаргагдаа. Тэрэ тоодо агсан премьер-министр Юзеф Зейн, оборонын министр генерал Хамод Обейд ба Сириин урдын хүтэлбэридэ ехэ үүргэ дүүргэдэг байһан Баас гэжэ партиин бусад ажал ябуулагшад бии. НРС-эй шэнэ составта Баас[illegible] жэ партиие, хүдэлмэришэдэй [illegible] союзуудые, таряашадай нэгэдэ[illegible] дые, Сириин олониитын элдэб [illegible] нүүдые түлөөлһэн 134 гэшүүн [illegible] лагдаа.

НРС-эй шэнэ составта сэ[illegible] хоёрхон түлөөлэгшэ бии. Э[illegible] шэнжэлэгшэдэй һанамжын ё[illegible] Салах Битарай правительствын [illegible] дал бэхижэхэнь ха.

Забастовко хэхые хорибо

ПАРИЖ. (ТАСС). Конгын бүхы территори дээрэ забастовко хэхые хориһон захиралта генерал Мобуту гаргаа.

Франс Пресс агентствын корреспондентын Леопольдвильһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэтэй Конгын ниислэлэй багшанарай гурбан үдэрэй забастовкын болоһонһоо уламжалан иимэ захиралта гаргагдаһан байна. Бидэнэй эрилтын хангагдаагүй һаань, февралиин 20-до шэнэ забастовко хэжэ эхилхэбди тэжэ багшанар соносхонхой.

ФРГ. Франкфурт-на-Майне город шадархи нефть сэбэрлэдэг заводто ехэ хүсэтэй дэлбэрэлгэ болоһоной удаа түймэр гараһан. Арбаад хүн шархатаһан, хэдэн хүн үхэһэн байна. Энэ предприяти американска «Калтекс» гэжэ нефтяной компаниида хамаатай юм. Зураг дээрэ: түймэрэй болоһон газар.

Кейстон—ТАСС-ай фото.

ПУЭРТО-РИКЫН АРАД ДАРАГДАХАГҮЙЛ!

Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын Гаванада болоһон конференци дээрэ баталан абтаһан ниитэ политическэ резолюци Пуэрто-Рикые эзэмдэһэн США-гай империалистнуудые шангаар буруушаагаа. Конференцидэ хабаадагшад Пуэрто-Рикын арадай тэмсэлые дэмжэһэн тухайгаа мэдүүлһэн, Антильска архипелагай энэ багахан арал дээрэхи колониальна журам үгы хэхэ гэһэн эрилтэ табиһан байна. Бэеэ даанхай байдалай түлөө Хүдэлөөнэй (МПИ) гадаадын хэрэгүүдэй секретарь, конференци дээрэ Пуэрто-Рикын делегациие толгойлогшоор байһан Норман Пьетри Кастельон гэгшэ орон доторхи байдал тухай, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө пуэрто-рикынхидэй хүдэлөөн тухай танай корреспондентдэ хөөрэжэ үгөө.

— Бидэнэр Баруун хахад бүмбэрсэгэй эгээн ехээр дарлагданги оронуудай нэгэн дотор ажаһуунабди. Пуэрто-Рикэ — Америкын империализмын эзэлээд байдаг газар, тэрэнэй колони мүн,—гэжэ Норман П. Кастельон хэлээ.

1508 ондо манай аралые Испаниин кокистадорнууд булимтаран эзэмдээ юм гэхэ. Зүгөөр тэдэнэр эрхэ сүлөө тээшэ арадай эрмэлзэлгые даража шадаагүй. Орон дотор нэгэтэ бэшэ восстанинууд болоһон байха.

Холбоото Штадууд өөрынгөө сэрэгэй бааза болгохо гэһэн зорилготойгоор XIX зуун жэлэй түрүүшын хахадта Пуэрто-Рикэдэ добтолжо захалаа. Испано-Америкын империалис дайнай үедэ США 1898 оной зун энэ аралые эзэмдэһэн байгаа. Пуэрто-рикынхид шэнэ дарлалтадашье эсэргүү тэмсэлээ үргэлжэлүүлбэ. 1950 ондо патриодууд зэбсэгтэ байлдаа хэхэ аргаар эрхэ сүлөө түйлаха гэжэ һэдээд, Хаюя гэжэ хада газарта восстани болоо. Восстани хэгшэд колониальна хүсэнүүдые бута сохёод, ороноо бэеэ даанхай республика мүн гэжэ соносхоо юм. Зүгөөр Хойто-Америкын сэрэгүүд восстанида хабаадалсагшадые хатуугаар хэһээжэ, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Петро Альбису Кампос түрмэдэ хаагдаа һэн. Арайхан үнгэрэгшэ жэлдэ, наһа барахынгаа урда тээхэнэ, үгэ хэлэжэ шадахаяа болинхой, хүдэлжэшье шадахаяа болинхой түрмэһөө гараа.

Америкынхид Пуэрто-Рикэдэхи мүнөө үеын журамай колониальна удхые нюухые оролдоно, дэлхэйн олониитые мэхэлхэ гэжэ һэдэнэ. Энэ зорилгоор 1952 ондо тэдэнэр манай оронине «США-да сүлөөтэйгөөр нэгэдэһэн гүрэн» гэжэ соносхоо һэн.

Холбоото Штадууд аралые далайн-сэрэгэй болон агаарай сэрэгэй айхабтар ехэ бааза болгоо. Латиин Америкадахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнтэй тэмсэхын тула «антипартизанска хүсэнүүд» гэжэ нэрэтэй юумэ бэлдэхэ лагерь, сүлөөтэ Кубада эсэргүү һандаргалта ябуулгын түб газар болгоо. Сэрэгэй 9 бааза ороной газар дайдын 13 процентые эзэлнэ. Тэдэ баазануудай хоёрынь Атлантическа океанай оршондохи эгээн ехэ баазанууд болоно. Һара бүри манай 1000 эдиршүүлые США-гай армида абаад, өөһэдтөө харша хэрэгэй түлөө ами наһаяа алдахынь тула Вьетнамда эльгээнэ.

Пуэрто-Рикэ Холбоото Штадуудай аграрна хабсаргалтань, кофиин болон саахарай плантацинь болоно. Манай ороной ажахые гансаараа зонхилдог Америкын монополинууд тэрэниие промышленна талаарнь хүгжөөхэ гэжэ оролдоногүй. Пуэрторикынхидые хатуу шангаар мүлжэжэ, тэдэ монополинууд хэмжээгүй ехэ олзо олодог, хүдэлмэришэн пуэрторикынхидэй дунда зэргын салин хүлһэн Америкын хүдэлмэришэнэй салин хүлһэнэй гурбанай нэгэдэ ороно, доромжологдоно.

Империалистнуудай дарлалта доро зобоһон аралай арад зоной гурбанай нэгэ хубинь—миллион шахуу хүн хүдэлмэри бэдэржэ, США худар ошохо баатай болоо. Тэндэ пуэрторикынхид Америкын негрнүүд шэнги зоболонто байдалда ороно, доромжологдоно.

Бэеэ даанхай байдалай түлөө манай хүдэлөөн (МПИ) арад зоной дунда ашаг ехэтэй ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулна. Хүдэлөөнэй уряалаар Пуэрто-Рикын ажалшад 1964 ондо губернаторые болон правительствын гэшүүдые «һунгалгада» дурагүйдэжэ, 339 мянган хүн голосованида хабаадабагүй. Энэнь һунгагшадай 20 шахуу процент болоно.

Пуэрторикынхидые амяарлан һалгаахын тула Вашингтон хуули гаргаба. Тэрэнэйнь ёһоор, бидэнэр олохон оронуудта, түрүүшын ээлжээндэ социалис оронуудта ошохо эрхэгүй байнабди. Гүрэнэй департамент Пуэрто-Рикэ тухай асуудал ООН дотор зүбшэн хэлсэлгые таһалдуулха гэжэ али бүхы аргаар оролдоно. Нэгэдэлсээгүй гүрэнүүдэй правительствануудые толгойлогшонорой 1964 ондо Каирта болоһон конференци колониальна оронуудта болон арадуудта бэеэ даанхай байдал олгохо тухай Декларациие бэелүүлхэ тушаа ООН-ой Тусхай комитет дотор («24-эй Комитет») Пуэрто-Рикэдэ бэеэ даанхай байдал олгохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ гэжэ эриһэн байха юм. ООН доторхи Кубын делегаци Генеральна Ассамблейн һаяхан үнгэрһэн XX сессиин хэлсэхэ зүйлдэ Пуэрто-Рикын асуудал оруулха гэһэн эрилтэ табяа һэн. Зүгөөр Америкын дипломати зүбшэн хэлсэхэгүйн тула бүхы юумэ хэбэ.

Түгэсхэлдөө Норман П. Кастельон иигэжэ хэлээ: Пуэрто-рикынхид тэмсэлээ үргэлжэлүүлһээр. Социалис лагериин оронуудай дэмжэлгээр, бүхы арадуудай дэмжэлгээр манай орон эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдал түйлаха гэжэ найданабди.

М. РОЙ,
АПН-эй корр.

Гавана.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Барилгашадта баяр баясхалан хэрэгтэй» гэһэн түрүү бэшэг; КПСС-эй XXIII съездые угтуулан гэһэн гаршаг доро баярта мэдээсэлнүүд. Мүрысөөтэй хоёр городуудай—Улаан-Үдэ Шэтэ хоёрой түлөөлэгшэдэй суглаанһаа тоосоон; «Хабар хүлеэхэгүй» гэһэн гаршаг доро Ю. Ивановой корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Колхозуудта тоосоото, тоосоото-һунгуулиин суглаанууд» гэһэн гаршаг доро М. Ивановой «Элид хэлдэ хэлэгдэһэн үгэнүүдэй саана» гэһэн корреспонденци; «Малшадта анхарал оро[illegible] долго!» гэһэн гаршаг до[illegible] А. Никитинагай «Эмшэд эрил[illegible] табина, ноёд шагнаад лэ үнгэ[illegible] гэнэ...» гэһэн корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: «Во[illegible] ход» комбинадай коллектив[illegible] ерэһэн бэшэгэй үндэһөөр А. К[illegible] ротаевагай бэшэһэн «Урша[illegible] зүришэлдөөн» гэһэн корреспо[illegible] денци; хилын саанахи һонинуу[illegible]

Дүрбэдэхи хуудаһанда: С. Мунгаловай «Элирүүл[illegible] шэнжэлэлгын поэзи» гэһэн ко[illegible] респонденци; О. Серова, И. И[illegible] майлова гэгшэдэй «Баргажан[illegible] тайгын зүрхэн» гэһэн стать[illegible] гай түгэсхэл; соносхолнууд.

Редакторай орлог[illegible]
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-3[illegible] отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленн[illegible] —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жиз[illegible] —40-49, идеологический—24-74, советского строительства [illegible] быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, инфор[illegible] ции—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сове[illegible] Министров Бурятской АССР.

Н03452. Зак. № 151.